Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 14 (2016) ♦ Середа, 27 січня 1999 року ♦ Ціна договірна

Три дні в сусідів

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко з 27 по 29 січня відвідає з триденним офіційним візитом Республіку Білорусь. Як повідомляє парламентська прес-служба, планується, що Олександр Ткаченко проведе переговори з Президентом Білорусі Олександром Лукашенком, Прем'єр-міністром Сергієм Лингом, а також зустрінеться з головою Палати представників Національних зборів Республіки Білорусь Анатолієм Малофеєвим, з головою Ради Республіки Національних зборів Республіки Білорусь Павлом Шипуком та іншими парламентаріями.

29 січня очікується виступ Голови Верховної Ради України на пленарному засіданні Ради Республіки Національних зборів Білорусі.

Олександр Ткаченко відвідає також Мінський тракторний завод і агрокомбінат «Снов» Несвіжського району Мінської області. За підсумками візиту планується підписання спільного комюніке та прес-конференція для журналістів.

Офіційно

Є бюджет-99

Президент України Леонід Кучма підписав прийнятий Верховною Радою Закон «Про Державний бюджет України на 1999 рік», повідомили у прес-службі глави держави.

Цей закон було ухвалено Верховною Радою 31 грудня 1998 року. Доходи держбюджету-99 встановлено у розмірі 23, 895 млрд. 260,8 тис. грн., витрати — у сумі 25,135 млрд. 260,8 тис. грн. Дефіцит держбюджету — 1% від ВВП (1,24 млрд. грн.).

27 січня

✔ 1860 року в Петербурзі вийшло останнє за життя Тараса Шевченка видання «Кобзаря»
✔ 160-річчя від дня народження автора гімну «Ще не вмерла Україна» Павла Чубинського
✔ 1881 року народився поет Павло Тичина
✔ 70 років тому у Відні відкривався конгрес, на якому створено ОУН

Скільки коштує місце під кримським сонцем?

Самоврядування: земельні відносини

Історична довідка:

18 грудня 1990 року постановою Верховної Ради УРСР «Про земельну реформу» всі землі України були оголошені з 15 березня 1991 року об'єктом земельної реформи.

(Матеріал на цю тему читайте на 3-й стор.).

Візити

Час збирати каміння, кинуте у наш бік

Новим президентом ПАРЄ став лорд Расселл-Джонстон. Він замінив на цій посаді німкеню Лені Фішер, яка очолювала Асамблею протягом останніх трьох років.

У першій промові президент відзначив, крім іншого, й уперту боротьбу члена ПАРЄ Ренати Вольвенд проти смертної кари в Україні як один з прикладів відданості своїй справі. А на прес-конференції, відповідаючи на запитання кореспондента «ГУ» щодо ситуації в Україні, Расселл-Джонстон наголосив на надзвичайній критичності доповіді представників Комітету з моніторингу й зазначив: «Українська влада не лише не виконала обіцяного під час вступу до РЄ, а й не виявила бажання це зробити».

(Закінчення на 4-й стор.).

У номер

А Юрій Лужков проти

Сьогодні у верхній палаті парламенту Росії — Раді Федерацій — заплановано розглянути питання про ратифікацію широкомасштабного Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Росією. Комітет РФ у справах СНД, що підготував юридичний висновок щодо договору, пропонує його ратифікувати. Однак у цього документа є активні супротивники, у тому числі й мер Москви Юрій Лужков.

Страйк або зарплата?

Більш як 900 учителів 23 загальноосвітніх шкіл 4 регіонів України продовжують страйк, вимагаючи погашення заборгованості у заробітній платі, повідомляє «Інтерфакс-Україна». До занять не змогли приступити більш як 11 тис. учнів.

Учора провели попереджувальний страйк у зв'язку з несплатою зарплати і трудові колективи ВАТ «Укрнафта» і АТ «Укргазпром».

За даними Ради галузевої профспілки, у страйку взяли участь: у Полтавській області — більш як 5,5 тис. робітників, Львівській — 9,2 тис., Івано-Франківській — 9,6 тис., Чернігівській — 5 тис., на підприємствах «Черкастрансгаз» — 1,6 тис., «Донбастрансгаз» — більш як 3,2 тис. осіб.

✔ Україно-російський консорціум подав заявку на участь Ан-70 у тендері зі створення єдиного європейського транспортного літака.

✔ У Кривому Розі Дніпропетровської області затримано тренера юнацько-спортивного клубу П., з квартири якого вилучено автомат Калашникова, обріз мисливської рушниці, 600 грамів вибухівки, електродетонатор та 560 патронів.

P. S.

Кількість хворих на грип у Донецькій області сягнула 50 тисяч

У номер

✔ Київ

Банківську систему — на оздоровлення

Президент України Леонід Кучма підписав Указ «Про комплексні заходи з оздоровлення банківської системи на 1999—2000 роки». Як повідомила прес-служба глави держави, документ має на меті запобігти кризовій ситуації в банківській системі країни, підвищити стабільність і надійність українських банків. Затверджені указом комплексні заходи передбачають, зокрема, подання до Верховної Ради нової редакції проекту закону «Про банки і банківську діяльність». Він визначатиме нові принципи створення, функціонування, реорганізації та ліквідації банківських установ. Згідно з указом також буде розроблено законопроекти про внесення змін і доповнень до законів «Про аудиторську діяльність», «Про заставу», «Про банкрутство».

Розкол демократів — явище типове?

Останні події у Демократичній партії України не означають розколу партії, заявила на прес-конференції у Києві керівник секретаріату партії, народний депутат Ганна Антоньєва.

Проте, як відомо, минулої суботи в Києві відбулося засідання Національної ради ДемПУ без участі її нинішнього лідера Володимира Яворівського. Раніше 17 глав регіональних організацій партії виступили із заявою про необхідність зміни її керівника на позачерговому з'їзді.

Голова Чернівецької облорганізації ДемПУ Тарас Кияк заявив, що події у партії типові для всіх національно-демократичних сил в Україні. Невже й справді демократи об'єднуються, як то кажуть, лише «за п'ять хвилин до розстрілу»?

✔ Хмельницький

Вихід з кризи — у співпраці

Нинішній голова Хмельницької облдержадміністрації Віктор Лундишев уже вдруге за кілька місяців свого керівництва провів виїзне засідання. Цього разу йшлося про роботу Дунаєвецької райдержадміністрації. І хоча питання розглядалися, здавалося б, господарського характеру, але постійно висловлювалася думка про результативність співпраці виконавчої та представницької влади на місцях. Якраз завдяки злагодженій роботі двох гілок влади Дунаєвецький район після тривалої перерви знову лідирує в аграрному секторі області.

Одночасно керівники районів пересвідчились, як можна досягти кращих результатів, якщо до розв'язання проблем місцевої влади підключаться народні депутати. За короткий проміжок часу депутат Верховної Ради України Адам Чікал допоміг району вирішити фінансові проблеми.

✔ Житомир

Просять допомоги

На дві з лишком тисячі зросла торік порівняно з позаминулим кількість звернень житомирян до міськвиконкому. А причини видно вже з того, яка проблема хвилює людей найбільше. З 10299 громадян, які звернулися, 4134 просили надати матеріальну допомогу. На це за рік було витрачено 95 тисяч гривень. Чимало звернень з проханням повернути заощадження, що «згоріли» на ощадкнижках.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

«Вище від усякого начальства, і влади, і сили, і панування...»

З виступу заступника Голови Верховної Ради України Віктора Медведчука на міжнародній конференції Всеєвропейської Міжпарламентської Асамблеї православ'я

Шановні учасники міжнародної конференції!

Сердечно радий привітати вас від імені керівництва парламенту — Верховної Ради України на древній українській землі.

Глибоко символічно те, що ми зібралися у переддень третього тисячоліття і святої для кожного християнина дати — двохтисячного ювілею Різдва Христового — тут, на землі, що стала колискою православ'я у Східній Європі.

Саме на цих Чорноморських берегах, неподалік красуні Одеси, в сивому Херсонесі, Київська княгиня Ольга стала першою християнкою Древньої Русі, передавши святу справу хрещення східних слов'ян своєму онукові — Великому князю Київському — Володимиру, який за свій історичний подвиг прилучення слов'янських народів до християнської цивілізації отримав високий сан Святого Православної Церкви.

Знаменним є те, що наша зустріч відбувається в дні славних православних християнських свят — Хрещення Господнього та Предтечі Іоанна, що є підтвердженням відданості Європейської Міжпарламентської Асамблеї та Фонду Єдності православних народів високим традиціям християнської культури та її вмінню вбирати все найкраще від духовної багатовікової спадщини людства.

Невипадковий і той факт, що відбувається конференція в регіоні Чорноморського басейну, який завжди був місцем зустрічі цивілізацій, релігій, культур. А Одеса, що так гостинно розкрила свої обійми учасникам цієї знаменної конференції, ще раз підтверджує своє місце в Європі як центр, де так дружньо перетинаються релігії і культури християнських та інших народів світу.

Уже майже десятиріччя триває процес становлення на території колишнього Радянського Союзу нових держав. Процес цей, звісно, надзвичайно складний і багатогранний. У життя наше приходять нові поняття і прагнення, які не всі можуть адекватно сприйняти і реалізувати. На жаль, наші держави не уникли прорахунків і помилок, що властиві багатьом молодим державам, результатом яких стала глибока економічна криза, різке падіння життєвого рівня населення. Це породжує зневіру, бездуховність, схиляння перед чужим і наносним, втрату своїх історичних культурних і духовних цінностей.

Проте в суспільстві це не тільки викликає занепокоєння, а й стимулює творчий процес пошуку шляхів для виходу із ситуації, що склалася. Передусім це стосується нас — представників парламенту, які взяли на себе в скрутний для наших країн період відповідальність за виведення країни із соціально-економічної кризи. І на цьому шляху ми прагнемо інтеграції в суспільний, економічний і культурний простір за тісної співпраці з сусідніми державами та християнськими народами.

Дехто в світі намагається, як і раніше, ділити Європу на католицьку і православну, а останнім часом і протиставити християнським мусульманські регіони.

Ми виходимо з того, що Європа — це єдине високоцивілізоване співтовариство різних народів, культур і релігій, які, органічно збагачуючи та доповнюючи одне одного, створили єдиний європейський симбіоз.

Саме таку Європу — толерантну, лояльну до всіх релігій і культур — ми повинні прагнути підтримувати спільними зусиллями.

І наш український парламент — Верховна Рада — на практиці прагне довести свою позицію в цьому питанні. Наші закони про релігію, мови, національні меншини є істотним вкладом у цей процес. Ми беремо участь у більшості міжнародних рухів за мир, дружбу, співпрацю між народами, проти кровопролить на будь-якому ґрунті, в тому числі релігійному.

Ми пишаємося тим, що за таких складних умов сучасної України нам вдалося уникнути соціальних конфліктів, зберегти релігійну терпимість.

Парламент України прагне створення таких законів, за яких людське співжиття відповідало б історичним духовним і культурним поглядам нашого народу, вихованого здебільшого саме на Православних Християнських традиціях. І сьогодні ми продовжуємо робити все для того, щоб процес духовного відродження народу, відбудови раніше зруйнованих пам'яток і храмів був не тимчасовою кампанією, а тією складовою життя суспільства, без якої його існування неможливе.

Одне слово, як учив апостол Павло, треба виховувати нову людину, для якої духовність і законослухняність «вище від усякого начальства, і влади, і сили, і панування...» (Єфес. 1:21).

Ми усвідомлюємо свою історичну відповідальність за долі православних народів. Україна як одна із держав спільного Європейського дому переконана, що й наше завдання — не допустити втрати культурної спадщини Східної Європи. Вона може вціліти лише за умови збереження нашої самобутності, побудованій на загальній християнській духовності. І тільки в цьому разі вона зможе забезпечити свою єдність і цілісність перед лицем зростаючих глобальних і реальних небезпек.

Завершуючи свій виступ, хочу підкреслити, що всі ми, присутні в цьому залі, присвячуємо себе великим цілям:

— захисту православ'я;

— збагаченню світової духовності та культури;

— створенню нової моделі міждержавних відносин, що ґрунтуються на принципах християнства, закріплених у статуті Європейської Міжпарламентської Асамблеї православ'я.

Хочу побажати всім учасникам міжнародної конференції, гостям нашої країни плідної успішної праці в ім'я великих, справедливих ідей православ'я.

Довідка «ГУ»

Всеєвропейська Міжпарламентська Асамблея православ'я

На підставі Установчого акта Всеєвропейської Міжпарламентської Асамблеї православ'я (ВМАП), який було проголошено на Установчих загальних зборах в Афінах 1993 року (зі змінами і доповненнями, внесеними на Загальних зборах у Софії 1996 року) членами асамблеї є парламентські делегації перелічених нижче держав: Вірменії, Болгарії, Грузії, Югославії, Греції, Естонії, Кіпру, Латвії, Білорусі, Чорногорії, Молдови, України, Румунії, Росії, Фінляндії.

Спостерігачами є делегації Албанії, Казахстану, Польщі, Словаччини, Чехії.

Верховним органом асамблеї є Пленум парламентських делегацій держав-членів. ВМАП засідає раз на рік — у червні — в країні і в місті, що їх визначає асамблея.

Кожна держава-член має на пленумі один голос, який висловлюється керівником парламентської делегації, і цей керівник по суті висловлює відповідну думку своєї країни з кожного обговорюваного питання.

В асамблеї створено такі постійні комісії:

Комісія з економіки;
Комісія з регламенту;
Комісія з прав людини;
Комісія із соціальних питань;
Комісія з освіти;
Комісія з культури.

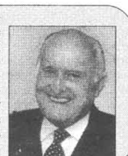
Міжнародний секретаріат має своїм місцезнаходженням м. Афіни і розташований в офісі, який йому надано грецьким парламентом. Керує Міжнародним секретаріатом генеральний секретар, яким згідно зі ст. 6, пар. 2 Установчого акта є представник Греції.

Два візити в один день

Сьогодні починається дводенний офіційний візит Прем'єр-міністра Канади Жана Кретьєна до України. Програмою передбачені його зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Валерієм Пустовойтенком. По завершенні переговорів з главою українського уряду планщване підписання близько 20 спільних угод. Пан Кретьєн покладе вінки до могили Невідомого солдата, а також до пам'ятника жертвам голодомору 1932—1933 рр. Зустрінеться з викладачами та студентами Києво-Могилянської академії.

Разом з Жаном Кретьєном до Києва прибудуть прем'єр-міністри кількох канадських провінцій та підприємці. І коли офіційний візит уже завершиться, вони зустрінуться з главами обласних держадміністрацій України.

Сьогодні ж з робочим візитом до України прибуде Президент Італійської Республіки Оскар Луїджі Скальфаро. Він пробуде в Києві лише півдня, зустрінеться з Президентом України Леонідом Кучмою та візьме участь у прес-конференції. Очевидно, саме тоді і стане відомо про мету його візиту.

Скільки коштує місце під кримським сонцем?

Історична довідка: 18 грудня 1990 року постановою Верховної Ради УРСР «Про земельну реформу» всі землі України було оголошено з 15 березня 1991 року об'єктом земельної реформи

Самоврядування: земельні відносини

За цей час у Криму роздержавлено землі 208 сільськогосподарських підприємств, що становить 94 відсотки від тих, які мають право на отримання землі у колективну власність. У 194 з них проведено паювання землі, і 142 тисячам громадян видано сертифікати на право земельної частки (паю). 107 громадян вийшли зі своїми земельними паями з сільгосппідприємств для самостійного господарювання на землі. Розроблено схеми паювання земель у 72 сільгосппідприємствах, що становить 37 відсотків від тих, де отримано землю у колективну власність.

З 477 тисяч громадян, які мають право на приватизацію земельних ділянок, приватизували їх на площі 34,5 тис. га 292,7 тисячі громадян.

Темпи реформування земельних відносин у Криму за останній час знизилися найбільше. Є підстави говорити про їх зупинку, адже зовсім немає фінансування цієї справи. Про яке реформування земельних відносин може йтися, коли з передбачених у 1998 році держбюджетом України 230 тис. грн. і автономії — 222 тис. гривень не надійшло жодної копійки. Склалася безпрецедентна ситуація, коли Рескомзем автономії, обнадійний плановими цифрами бюджету, замовив своїм підрядникам роботи із земельної реформи, за які нині винен близько 400 тисяч гривень.

А планували зробити так багато: насамперед головне —забезпечити організаційно й методологічно реструктуризацію колективних сільськогосподарських підприємств у господарські структури нового ринкового типу і перехід на орендно-договірні земельні відносини, створити приватно-орендні підприємства на базі майнових і земельних паїв селян.

Та саме у створенні нових недержавних сільгосппідприємств ринкового типу і вийшла, як то кажуть, пробуксовка.

Голова комісії ВР АРК з раціонального природокористування і земельних питань Микола Колісниченко вважає: гальмує реформи і те, що ці процеси для кримчан виявилися заскладні для сприйняття. Протягом 70 років звикли жити за вказівками згори, а тепер треба приймати рішення самим. Тут і виникає низка серйозних проблем.

Паралізують земельні реформи і безгрошів'я (бо поділ на земельні паї в натурі та обмін сертифікатів на державні акти потребують великих затрат), і неврегульованість законодавства з багатьох проблем земельних відносин у державі.

— Найбільше правових колізій виникає в двокілометровій зоні вздовж Азовського і Чорного морів, — бідкається перший заступник голови Держкомзему Криму Василь Соколик. Водний кодекс проголошує, що це — прибережна зона, а тому землі не можуть передаватися у колективну і приватну власність, а залишаються в державній власності.

А Земельний кодекс вступає у суперечність з Водним. Адже за ним — у двокілометровій зоні розташовані категорії земель сільськогосподарського призначення, населені пункти.

Конституція дає право громадянинові мати у власності земельну ділянку для обслуговування житлового будинку, а законодавство щодо земель, які у двокілометровій зоні, це забороняє. Актуальною і резонансною на півострові ця тема залишається з 1996 року, коли почали передачу землі у приватну власність.

Від імені уряду Криму Рескомзем звертався з цього питання до Верховної Ради й Кабміну України. Підготовлено новий проект земельного кодексу, після розгляду якого є надія урегулювати цю справу, що так довго висить у повітрі, викликаючи стільки хвилювань у мешканців прибережжя. А це — майже чверть населення усього півострова.

— Досі справжньою бідою є й те, що, розв'язуючи земельні питання, місцеві органи самоврядування почасти перевищують свою компетенцію і порядок відведення земельних ділянок порушують нещадно, —зауважує Василь Михайлович. — До створення єдиної системи державних органів земельних ресурсів такі установи в містах підпорядковувалися своєму виконкому. Він мав змогу ухвалювати рішення надати земельну ділянку у тимчасове користування без проекту відведення. Чинне законодавство це забороняє, але керівникам місцевого рангу вигідно заплющувати очі на такі порушення. Тож ми, здійснюючи державний контроль, на кожному кроці бачимо такі рішення, які прийняті з порушенням земельного законодавства. І направляємо подання радам про припинення права їх дії.

Рекомендуємо всім місцевим радам відводити земельні ділянки у тимчасове користування лише на умовах оренди. Щоправда, процедура ця залишається дуже складною. За чинним законодавством треба 4 рази звернутися у раду, стільки ж разів вона має повертатися до цього питання, щоб не порушити процедуру.

У новій редакції земельного кодексу ці питання набагато спрощено. Тож побажання багатьох кримчан депутатам: щоб вони таки розглянули проект земельного кодексу. Без його нової редакції нам як без води — «ні туди ні сюди», бо положення Кодексу 1992 року застаріли. За 6 років змінилась і економічна, і політична ситуація. Земельні відносини виходять на рівень економічних.

— У цьому контексті важливо, скільки ж коштує земля в Криму?

— Проведено грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення, та не зроблено це в населених пунктах. Хоч увесь комплекс робіт належало здійснити до нового року, та з 1025 населених пунктів Криму здійснено оцінку земель лише 25 міст і райцентрів. На більше не вистачило грошей. Та й виконана робота залишилася, так би мовити, офіційно не визнана. Затверджено грошову оцінку лише 15 населених пунктів, що дозволило збирати земельний податок з урахуванням її вартості вже з 1 січня 1999 року. Решта 10 міст і райцентрів мають в оцінці технічні проблеми, розв'язати які вчасно не дозволив брак коштів.

Тож Рескомзем автономії нині порушує питання про те, що закон про плату за землю не працює. А там же є стаття, у якій сказано, що 30 відсотків податку за землю мають зараховуватися на спеціальний бюджетний рахунок Держкомзему України — на потреби земельної реформи. Та ця стаття не працює й досі. Весь обсяг земельного податку залишається в місцевому бюджеті. На рівні сільських і селищних рад має залишатися 60 відсотків податку, 40 відсотків — централізується в консолідований бюджет автономії. А на ділі —фінансове наповнення досі нульове.

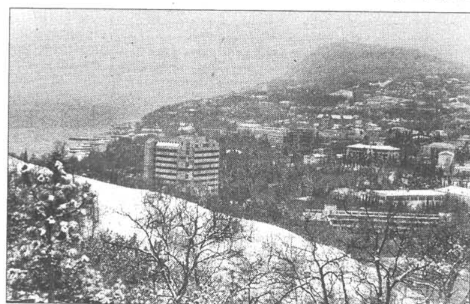
Зважте, що територіальні громади мають право на земельні ділянки в комунальній власності, але досі не визначено, як розмежувати комунальну власність і землі державної власності. Потрібно прийняти законодавчий акт не нижче закону України з розмежування земель комунальної і державної власності. Лише після цього можна буде говорити про управління територіальних громад на цій землі, і тільки тоді громада зможе здавати в оренду землю, яка перебуває в її власності. Тепер же вона має право лише давати згоду на надання земельних ділянок на умовах оренди. Але, оскільки це земля державна — всі податки відходитимуть на державний рівень, обминаючи громаду. Це ще й тому, що хоча законом про місцеве самоврядування України визначено, — територіальні громади можуть мати землю у комунальній власності, але не визначено саму комунальну власність. Визначена державна, колективна і приватна.

— Як свідчить наша пошта, отримавши землю в колективну власність, люди, котрі бажають організувати своє господарство, надто часто не можуть реалізувати це право. Чому цих прикладів так багато?

— На жаль, досвід роботи перших двох етапів земельної реформи (роздержавлення і паювання) виявив факти протидії з боку окремих керівників різних рівнів і рангів. Особливо гостро сприймається проблема реалізації права на приватну власність на землю під час виходу з членів КСП і виділенні земельного паю в натурі. Непоодинокі випадки грубого порушення законодавства і конституційних прав громадян —прийняття рішення колективу не проводити розпаювання в натурі.

Полюбляє дехто в Криму виділити землю Петренкові на місці, яке облюбував Василенко, і навпаки — модно дати неугіддя, ділянку подалі від помешкання господаря. Залишається стійкою тенденція спротиву розвиткові фермерства на багатьох сільськогосподарських підприємствах. Досі модним залишається висмоктаний з пальця аргумент, мовляв, якщо кожен захоче вийти з колективного господарства зі своїм паєм, що від нас залишиться? Найчастіше не можуть реалізувати право на земельну частку пенсіонери.

Або таке: після розпаювання землі господар продає свій сертифікат, оформивши нотаріально. Купівлю-продаж здійснено, новий власник цінного паперу, не член КСП, приходить з проханням дати йому земельний ділянку, а у відповідь чує: заяву не розглядатимемо, бо ти, хоч і власник сертифіката, але не член нашого КСП. А в законі про оренду землі чітко проголошено, що договір цей посвідчується нотаріально і без цього не підлягає державній реєстрації. А нотаріуси не без підстав заявляють, що немає порядку оформлення і засвідчення договорів про земельні ділянки.

Та найсерйозніші наслідки може мати проблема двокілометрової прибережної смуги, де законом приватизацію земель заборонено. Для розв'язання цієї проблеми потрібно внести зміни в земельне законодавство України. З цією метою направлено листи на адресу Президента, Верховної Ради і Кабміну України від імені голови Верховної Ради автономії з проханням допомогти громадянам Криму, котрі проживають в приморській зоні, реалізувати своє конституційне право на приватизацію земель.

— За відсутності фінансування перед Рескомземом автономії стоїть завдання у новому році провести інвентаризацію земель курортної зони, лікувально-оздоровчого призначення. Чи готові до цього?

— Роботу цю треба виконати обов'язково — тому що у нас більше 600 об'єктів-оздоровниць, що займають велетенську площу, яка перевищує 3,6 тисячі гектарів. Серед них є чимало землекористувачів, звільнених від оподаткування, котрі, порушуючи законодавство, розташовують на своїй території об'єкти торгівлі і комерції, що має позбавляти їх права не платити за землю. А на землях оздоровчого призначення — податок п'ятикратний. Орендодавцем землі 0є її власник — ради, а не землекористувач.

Наприклад, у селищі Форос чимало об'єктів, звільнених від земельного оподаткування. То що ж, людям, які там мешкають, не потрібна зарплата, приватна власність? Такі ради потребують дотацій, щоб регіон не був жебраком. Бо часом бачиш: у місцях, де відпочиває еліта, аборигени — на межі вимирання. Це стосується й курортних земель Міноборони, охорони здоров'я та ін. Недоотримано сьогодні від плати за землю майже 24 млн. грн. — а це зарплати вчителям і лікарям, пенсії ветеранам.

— Та найреальніші кошти на проведення земельної реформи, певно, мають надходити і від оренди земель, які займає військовий флот Російської Федерації на кримських берегах?

— Безперечно. Присутність ЧФ в автономії залишається для нас великою проблемою. Рескомзем разом з урядом Криму підготував листи на ім'я Прем'єр-міністра України В. Пустовойтенка. Суть у тому, що Росія, займаючи певні території на правах міжурядової угоди, жодного рубля чи гривні Криму за оренду землі не платить. Це призводить до щорічних втрат бюджету автономії в розмірі щонайменше 6—7 млн. гривень. Тож кримчани просять розглянути питання компенсації автономії прибутків, пов'язаних з перебуванням Чорноморського флоту Росії на території півострова.

Дещицю цих грошей Рескомзем планує використати на проведення земельної реформи, що саме через нестачу коштів так відчутно здала темпи. За увесь рік, який щойно минув, вдалося набагато менше, ніж за один останній позаминулорічний квартал, коли кримчани приватизували близько 90 тисяч земельних ділянок. А якби до нового року встигли ще й завершити грошову оцінку ґрунтів, то надходження у бюджет від плати за землю зросли б щонайменше наполовину.

Бо без фінансових вкладень, як відомо, жодна реформа у світі не відбулася.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

За новою Конституцією — новий гімн

У Криму буде проведено конкурс на створення віршованого тексту гімну Криму. Голова Верховної Ради Леонід Грач доручив підготувати документи для прийняття президією парламенту рішення про оголошення конкурсу на створення віршованого тексту кримського гімну.

Згідно зі статтею 8 Конституції Криму, прийнятої Верховною Радою автономії 21 жовтня 1998 року, «Автономна Республіка Крим має свої символи: Герб, Прапор і Гімн. Музику і текст Гімну, описи Герба і Прапора АРК, а також порядок їх використання встановлюються нормативно-правовими актами Верховної Ради АРК».

Гімн Криму, який використовують нині, було затверджено Верховною Радою автономії 26 лютого 1992 року. Його автором є відомий композитор Алемдар Караманов. Прапор АРК нині являє собою полотнище, що складається з трьох смуг: синьої, білої і червоної. На гербі Криму зображено у червоному варязькому щиті срібного грифона, який тримає у правій лапі розкриту черепашку з блакитною перлиною. Щит увінчано сонцем, що сходить, і оточено білими колонами, об'єднаними стрічкою з девізом «Процвітання в єдності».

Хроніка. Факти. Події

✔ Київ

То в якому стані україно-російські відносини?

Президент України Леонід Кучма провів телефонну розмову з главою уряду Російської Федерації Євгеном Примаковим.

Обговорювався нинішній стан україно-російських відносин, зокрема, проблеми двосторонньої торгово-економічної співпраці, а також міжнародні проблеми, що зачіпають інтереси сторін.

✔ Бонн

Захищати, тільки якщо буде від кого

Уряд ФРН виходить з того, що контингент сухопутних військ НАТО, який перебуває в Косові для захисту 2000 беззбройних спостерігачів ОБСЄ, може розпочати бойові дії лише в крайньому разі: якщо під загрозу буде поставлено життя цих спостерігачів.

Про це заявив журналістам офіційний представник уряду ФРН Уве-Карстен Хайє. Так він відреагував на запитання щодо висловлювань канцлера ФРН Герхарда Шредера в інтерв'ю журналу «Фокус», що він не виключив участі підрозділів бундесверу в можливій натовській операції у Косові. Глава німецького уряду підкреслив, що ФРН є частиною НАТО і бере участь у «прийнятті рішень та їх наслідках».

✔ Страсбург

Жириновський більш як дві години провів у поліцейському відділку

На черговій сесії Парламентської асамблеї Ради Європи російська делегація висловила офіційний протест у зв'язку з її затриманням на території Німеччини. Виступаючи на прес-конференції, глава російської делегації у ПАРЄ Сергій Глотов повідомив, що членів делегації без будь-яких пояснень було затримано на годину. А лідер ЛДПР Володимир Жириновський узагалі провів у поліцейському відділку дві з половиною години, хоча його документи і візи були в повному порядку.

✔ Буенос-Айрес

Навіщо песо, коли є долар

Замінити песо на долари, щоб раз і назавжди розв'язати фінансові проблеми країни, — такий революційний варіант проголосив аргентинський уряд. Епітет «революційний» належить президентові Аргентини Карлосу Менему, який висунув цю ідею і запропонував своїм послідовникам розглядати її як «революцію в аргентинській фінансовій системі». Визнавши, що «революції» потрібно буде кілька років підготовчої роботи, Менем пожалкував, що йому вже не вдасться її здійснити: його президентський мандат закінчується в грудні нинішнього року. Проте він висловив сподівання, що через кілька років аргентинське песо замінить американський долар.

✔ Вашингтон

Суд імпічменту триває

Сенат конгресу США відхилив пропозицію демократів обговорити питання про зняття звинувачень на адресу президента Білла Клінтона і завершити суд імпічменту. На підтримку пропозиції сенатора Тома Харкіна подано 43 голоси, проти — 57. Для ухвалення рішення необхідна більшість у дві третини голосів.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Фото АП.

Час збирати каміння, кинуте у наш бік

Конституційні права людей повинна захищати влада

(Початок на 1-й стор.).

У понеділок по обіді пройшов перший тур виборів віце-президентів ПАРЄ. Щоправда, досить безуспішно: з 18 заступників президента члени Асамблеї спромоглися обрати лише 6. Решта не набрали необхідної кількості голосів. Серед них і Борис Олійник — кандидат від України. Не обрали його (як і деяких інших кандидатів) і під час другого туру виборів.

А сьогодні ввечері відбудеться обговорення одного з найголовніших питань сесії: виконання Україною своїх зобов'язань. Доповідь представників Комітету з моніторингу справді дуже критична. У ній ідеться про українські проблеми зі скасуванням смертної кари, з незалежністю судової гілки влади, свободою преси, самоврядуванням тощо. Хоча, на думку члена української делегації Сергія Головатого, у документі «нема нічого такого, що не відповідає дійсності». «Я повністю згоден з доповіддю і не вважаю, що вона завдає якогось збитку чи шкоди або є чимось страшним для суспільства, — заявив він кореспондентові «ГУ».

— У нас є якась ненормальна оцінка того, що відбувається. Та не нападають тут на Україну! Йдеться лише про те, що влада, насамперед виконавча, не лише не захищає конституційні права людей, але й порушує Конституцію. І не в смертній карі річ — це стосується лише двох—трьох сотень людей. А від того, що відсутнє незалежне правосуддя, є фальсифікація результатів виборів та порушення прав громадян на отримання об'єктивної інформації, потерпають мільйони громадян. І саме це непокоїть Раду Європи».

Василь Костицький поділяє думку, що доповідь з питання виконання Україною зобов'язань досить об'єктивна. Хоча наголосив: «Проект резолюції подекуди не відбиває положень доповіді, а інколи їм і суперечить». «Можна говорити про те, — сказав Костицький, — що, з одного боку, ефективно працюють сили, які, можливо, розігрують антиукраїнську карту, а з іншого — ми самі винні...»

Найголовнішою нинішньою проблемою України Василь Костицький вважає питання смертної кари. «Свого часу, — зазначив він, — я двічі звертався до Конституційного суду з приводу того, що наявність смертної кари в законодавстві суперечить Конституції України. Конституційний суд під абсолютно формальним приводом відмовив у провадженні справи. А от, скажімо, у Литві саме КС розв'язав цю проблему, і обійшлося без політичних жертв з боку президента чи парламенту».

Як відомо, у проекті резолюції ПАРЄ щодо виконання Україною зобов'язань є вимога цілковито виконати їх до червневої частини сесії — інакше, йдеться в документі, повноваження делегації Верховної Ради в ПАРЄ анулюють, а представництво України в Комітеті міністрів призупинять. Аби поліпшити ситуацію, українські депутати проводять тут численні переговори і консультації з представниками інших делегацій. Крім того, підготовлено чимало поправок, щоб пом'якшити текст резолюції. Під час дискусії також плановано низку виступів членів нашої делегації в ПАРЄ.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

Єреван недооцінював відносини з Києвом?

Нинішнього року Вірменія має намір значно активізувати свої зв'язки з Україною, а також з Молдовою, повідомив міністр закордонних справ республіки Вардан Осканян.

За його словами, до теперішнього часу офіційний Єреван не надавав необхідного значення розвиткові тісніших відносин з Києвом. Ця помилка повинна бути виправлена. Адже українські транспортні комунікації і морські порти мають значний інтерес для вірменського бізнесу. Їхнє використання дасть змогу продукції вірменських підприємств найкоротшим шляхом вийти на європейські ринки.

Пан Осканян заявив також, що вже влітку відбудеться його візит в Україну і Молдову. І Єреван сподівається: сторони зможуть примусити працювати раніше підписані угоди.

Кажучи про дипломатичні підсумки минулого року, глава зовнішньополітичного відомства Вірменії назвав їх цілком задовільними. Особливо щодо процесу врегулювання карабаського протистояння. Нові пропозиції співголів Мінської групи ОБСЄ позитивно сприйнято і в Єревані, і в Нагірно-Карабаській республіці: вони дозволяють поновити переговори без наперед відомого результату, як не раз було в минулому. Пан Осканян назвав неконструктивною позицію Азербайджану, який не погодився з планами миротворців. Однак міністр висловив сподівання, що посередникам все ж таки вдасться цього року переконати Баку в необхідності компромісу.

Зміцнення безпеки в регіоні Вірменія нині розглядає як найважливіше завдання своєї дипломатії. Незважаючи на протиріччя з Туреччиною, Єреван почав діалог з Анкарою. Міністр закордонних справ переконаний: це може зняти напруженість.

Вірменія бажала б і поглиблення економічної інтеграції у межах СНД, хоча тут чимало труднощів. За словами В. Осканяна, основна проблема Співдружності в тому, що різні політичні сили тягнуть СНД у різні боки, а це в жодному разі не сприяє взаємовигідним контактам. Тому прийнятніший розвиток двосторонніх відносин. До речі, Єреван, судячи з усього, знову утримається від вступу до митного союзу. Як сказав глава вірменської демократії, це чисто економічне питання. Тепер приєднання до митного союзу не вигідне Вірменії, яка більше імпортує, аніж експортує.

Армен ХАНБАБЯН.

Єреван.

Адже Польща так близько

Наприкінці січня у Києві розпочне діяльність Польський інститут — одне із шістнадцяти представництв у Європі польського Міністерства закордонних справ. З цієї нагоди у Посольстві Республіки Польща в Україні відбулася прес-конференція.

За словами директора інституту пана Петра Козакевича, мета цієї установи — ознайомити українців із культурними здобутками польських митців, науковими досягненнями вчених. І головне — сприяти розвитку безпосередніх зв'язків між громадянами обох країн. А для цього інститут організовуватиме гастролі театральних труп, фольклорних, естрадних, джазових колективів, концерти класичної польської музики. А також виставки, кінопокази...

До речі, перші лекції з історії Польщі студенти Інституту міжнародних відносин при КДУ та Києво-Могилянської академії матимуть можливість почути вже на початку лютого, у провідних вузах Києва польські історики та кінокритики прочитають лекції з історії та авангардного кіно Польщі. А наприкінці лютого у Києві буде організовано фотовиставку «Важке братерство», присвячену україно-польським відносинам на початку 20 століття. Пан Козакевич погодився: щодо деяких історичних фактів в Україні та в Польщі часто мають різні точки зору. І він цілком свідомо запрошує зацікавлених до дискусії.

З часом в інституті буде створено бібліо-, відео- та фонотеки. Можливо, відкриються й курси з вивчення польської мови. А поки інститут залишається безпритульним, хоча є шанс, що йому виділять приміщення по вулиці Толстого.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Надто небезпечні ігри

Правляча коаліція СДПН — Партія зелених — розпочала реалізацію одного з головних напрямів своєї передвиборної програми — винесла на обговорення проект нового закону про подвійне громадянство, який може бути прийнято вже влітку. Закон полегшить одержання німецького паспорта іноземцями.

Проблеми іноземців у Німеччині, яких тут мешкає понад сім мільйонів і для яких ця країна вже давно «земля обітована», аж надто болісні. Закон про громадянство фактично не змінювався з 1913 року. За часів правління Гельмута Коля на питання подвійного громадянства також накладено табу. Досі будь-який іноземець, що хотів стати громадянином ФРН, мав здати паспорт своєї батьківщини й офіційно відмовитися від її громадянства.

Тому справді революційною була програма правлячої коаліції про розв'язання цієї проблеми. А це миттєво викликало протест в опозиційного партійного блоку ХДС-ХСС, який 24 січня планує розпочати загальнонімецьку акцію збирання підписів населення проти такого рішення уряду.

Крок ХДС-ХСС критикує чимало інших парламентських партій, а соціал-демократи розглядають його як спробу розпочати нову акцію в передвиборній кампанії: нинішнього року в 11 землях відбуваються комунальні та земельні вибори й вибори у європейський парламент. Вони також вважають позицію ХДС-ХСС антидемократичною та антигуманною, а пропоновану акцію — небезпечними іграми.

Ідея збирання підписів не сподобалася і багатьом громадським інституціям. Так, Союз німецьких громад і міст вимагає від уряду скористатися головуванням ФРН у Європейському союзі, щоб добитися «гармонізації» міжнародного права для біженців, які обирають собі притулком Німеччину. До речі, саме ця країна для іммігрантів найпривабливіша з усіх держав—членів ЄС. Тільки минулого року вона прийняла майже 300 тисяч політичних та економічних біженців з колишньої Югославії, Туреччини, Іраку, Афганістану, країн СНД...

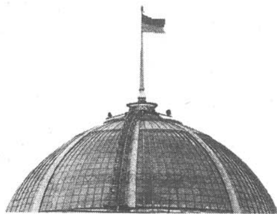
«Червоно-зелена» коаліція у відповідь на рішення ХДС-ХСС провести акцію збирання підписів розгорнула широку роз'яснювальну кампанію. Це мало б позитивний ефект, якби політика федерального уряду щодо подвійного громадянства була справді послідовна. Бо, наприклад, міністр внутрішніх справ Отто Шиллі переконаний, що кількість біженців та переселенців уже переважила всі допустимі норми і має бути обмежена.

Тим часом наплив тих, хто сподівається на притулок і роботу в Німеччині, зменшується, а з прийняттям закону про подвійне громадянство, за прогнозами експертів, може істотно збільшитися.

Отож проблема подвійного громадянства стає однією з найгостріших політичних проблем Німеччини.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Законодавчі акти, статті народних депутатів, коментарі, аналіз, прогноз

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Чи потрібні бюджетні затрати на дублюючу силову структуру?

Національна гвардія: скільки коштує і чим славна

Командувач Нацгвардії генерал-лейтенант О. Чаповський — виходець з армійського середовища — напередодні 7-ї річниці НГУ в інтерв'ю кореспонденту газети «Урядовий кур'єр» наголосив, що серед колишніх товаришів по службі точаться розмови про те, що Нацгвардія не потрібна, що вона підмінює інші військові формування. Та керівник Нацгвардії переконаний, що вона потрібна державі.

Та чи справді НГУ, це «елітне» формування, підпорядковане особисто Президентові, не є зайвою ланкою?

У Законі «Про Національну гвардію України», прийнятому 4 листопада 1991 року, визначено перелік завдань, покладених на НГУ. Одне з них: «Захист конституційного ладу України». Але ж цю функцію виконують буквально всі силові структури держави, решта завдань — загальними фразами: «участь у...» або «надання допомоги...».

Зокрема, гвардія повинна брати участь у ліквідації наслідків різних надзвичайних ситуацій, надавати допомогу в охороні державного кордону, у відбитті збройної агресії проти України...

По суті, Нацгвардія перебуває у всіх «на похваті», однак ні за що конкретно не відповідає, крім охорони посольств та інших дипломатичних представництв. До речі, раніше з цим завданням непогано справлялася міліція.

Використовувати гвардійців на складних аварійно-рятувальних роботах також недоцільно, бо для цього існують в Україні підрозділи Міністерства з надзвичайних ситуацій.

Прикордонні війська, можливо, й потребують певної допомоги. Однак після передання їм Кременчуцької аеромобільної бригади Міноборони, на базі якої було сформовано 23-й аеромобільний загін прикордонного спецназу, потреба у гвардійцях багато в чому відпала.

Щодо участі Нацгвардії в охороні громадського порядку, то ця недолуга імпровізація давно викликає іронію не тільки у міліцейського начальства, а й у гвардійських командирів: бійці гвардії не мають відповідної підготовки, спорядження, повноважень.

Юрій СИЗЕНКО.

Військовик-гвардієць бере участь у спільному патрулюванні з міліцією, але ні перевірити документи, ні обшукати не може. До того ж він не має гарантій соціального захисту на випадок поранення чи загибелі. От і бродять солдати НГУ міськими вулицями у супроводі працівників міліції. Тому спільне патрулювання практично не має сенсу.

Проблему охорони порядку в громадських місцях МВС від початку 1995 року розв'язує, використовуючи для патрулювання солдатів спеціальних міліцейських частин Внутрішніх військ. Різниця тут величезна: «строковики»-міліціонери відповідно обмундировані, споряджені й навчені, чітко знають свої права і обов'язки. Ці частини створювалися давно, за радянських часів, вони мають сформовані традиції. Патрульна служба — то їхня головна справа, вони несуть службу самостійно, звертаючись до колег-професіоналів лише у крайніх випадках, а також для того, щоб здати затриманого правопорушника.

Оснащені бронетехнікою, артилерією і засобами ППО гвардійські підрозділи — це не ті сили, з допомогою яких можна боротися з масовими заворушеннями, а погоньтз з вуличними грабіжниками.

Згадаймо спалах насильства у Криму влітку 1995 року: його швидко вдалося загасити завдяки оперативному перекиданню в район надзвичайного стану додаткових підрозділів міліції і внутрішніх військ, а гвардійці тоді навіть не вийшли за межі своїх гарнізонів.

Причина проста — Внутрішні війська виявилися зручнішим інструментом.

На окрему розмову заслуговує використання Нацгвардії під час проведення міліцейських спецоперацій, приміром, антитерористичних. Організатори таких операцій — територіальні органи МВС — не дуже часто вдаються по допомогу навіть «своїх» Внутрішніх військ, а про залучення НГУ і поготів мови немає.

Запитаймо, то навіщо палять порох і напалм спецбатальйони Нацгвардії, «знищуючи» на показових навчаннях орди умовних «терористів», які, судячи зі сценарію, можуть бігати Україною цілими сотнями, виникаючи нізвідки, й загрожувати стратегічним об'єктам?

За часів Союзу одна рота спецпризначення Внутрішніх військ поглинала коштів удвічі, ніж звичайний мотострілецький батальйон. Було загалом в Україні три таких роти, котрі встигали і дома працювати, і в «гарячих» точках Закавказзя.

З огляду на вищесказане неважко помітити, що НГУ дублює армію, МВС, СБУ, Прикордонні, Внутрішні війська і навіть війська Цивільної оборони.

З цього приводу журнал «Солдат удачи» (№ 9, 1997 р.) зазначав: «Військових формувань з такими завданнями в сучасній Європі немає. Надання НГУ таких широких повноважень пояснюється, мабуть, прагненням Києва «про всяк випадок» мати віддані частини, використання яких у будь-якій з указаних ролей не буде протипоказаним». Звичайно, «про всяк випадок» НГУ озброєно артилерією, танками, вертольотами і, певна річ, не для того, щоб відганяти гав від іноземних посольств, які вона охороняє. Імовірний противник —власний народ. Адже не випадково новий командувач Нацгвардії переформував полки на окремі батальйони за типом натовських. Нову штатну структуру НГУ з чисельністю 26 600 чоловік затверджено Президентом.

Цю реорганізацію широко розрекламовано через ЗМІ. На телебаченні продемонстровано спільні навчання з представниками гвардії США проти «озброєних терористів» на базі Чугуївської дивізії у вересні 1998 року.

А генерал-лейтенант О. Чаповський поспішив повідомити у пресі про те, що весь народ (хто запитував у народу?!) доброзичливо ставиться до Національної гвардії... Але люди, переглядаючи телепередачі, які організовані з метою популяризації Нацгвардії, розуміють, що її утримання — це бездумне розтринькування народних коштів — вигідне лише тим особам, які в її збереженні зацікавлені. На НГУ, яка має у своєму складі за штатом 16 генеральських посад, громіздке Головне управління командувача, витрачаються мільйони гривень.

Неймовірному марнотратству не видно кінця. 1997 року до Нацгвардії було передано зі Збройних сил бригаду морської піхоти (!), яка рік по тому стала небоєздатною і 1998 року була повернута Міністерству оборони. Було витрачено великі кошти, та відповідальності за це ніхто не поніс.

Як відомо, створювано НГУ на базі частин МВС, які були оперативною, діючою силою цього міністерства, оперативним резервом міністра. Протягом двох з половиною років вони у складі Нацгвардії були реформовані за типом Збройних сил і практично втратили своє призначення з охорони правопорядку.

1995 року згідно з указом Президента ці частини було повернуто до системи МВС, та вони вже втратили наявні колись службові навички і набули нових: уміння охороняти приватні й державні фірми та їхні структури, а також квартири високих урядовців. Повернені частини зазнали величезних матеріальних втрат, особливо у техніці.

Всі ці та інші «експерименти» дорого коштують державі.

Вважаємо, як і багато депутатів Верховної Ради, а також ветерани Збройних сил, Прикордонних і Внутрішніх військ, офіцери, що проходять і тепер військову службу у цих структурах: настав час вирішити питання про передання гвардійців у підпорядкування Міністерству оборони, а її численний апарат скасувати, чим буде заощаджено чимало державних коштів. Це сприятиме розв'язанню й інших державних завдань.

Юрій СИЗЕНКО,
народний депутат України;
Микола ЗАЗУЛІН,
ветеран Прикордонних і Внутрішніх військ, полковник у відставці.

Відкритий лист

до Президента України Л. Кучми

Вельмишановний Леоніде Даниловичу!

Значна частина науково-педагогічної громадськості України стурбована намірами нового керівництва ВАКу, яке прагне перебрати на себе функції щодо присвоєння вчених звань професора та доцента. Ми — колишні керівники освітньої галузі (в різні часи міністри освіти України), виходячи з власного досвіду роботи і бачення проблеми, а також беручи до уваги світовий досвід, вважаємо своїм громадським обов'язком звернути вашу увагу на недоцільність, навіть шкідливість здійснення такого заходу.

Стало загальноприйнятим, нормою, що вчені звання професора і доцента є органічним сплавом наукових здобутків і педагогічної майстерності, до того ж саме педагогічному аспекту надається перевага. Про це свідчать і етимологія слів «доцент» та «професор», і зміст їх посадових обов'язків.

Отже, практика засвідчує, що вчені звання професора і доцента за своєю природою є «педагогічними» і цілком логічно, що вони мають присвоюватися структурами, які скеровують і відповідають за організацію навчального процесу.

Наукові звання педагогічних працівників найвищої кваліфікації тільки засвідчують загально високий потенціал навчального закладу, в якому працюють, вирішуючи високі державні завдання, ці спеціалісти.

На глибоке наше переконання, справами кваліфікації освітян має займатися установа, для якої педагогічна якість її кадрів є основою діяльності.

Можливо, варто переглянути термін «вчене звання», оскільки за досягнення в науковій сфері надається учений ступінь (і це логічно), то за педагогічну діяльність мало б надаватися педагогічне звання. Отже, йдеться про найвищі педагогічні ступені «професор» і «доцент».

При такому підході виявляється доцільним, аби остаточне рішення про присвоєння наукових ступенів доктора та кандидата наук приймав ВАК, а вчених педагогічних звань професора та доцента — Мінсвіти.

І насамкінець вважаємо за необхідне підкреслити, що «нововведення», запропоноване керівництвом ВАК, разом з масовим закриттям спеціалізованих Вчених рад, переважно у регіональних університетах, призведе до чергової руйнації кадрової системи освітянської галузі, потребуватиме створення додаткових управлінських структур, а отже, додаткових витрат і принесе зайве загострення соціальної напруги в науково-педагогічній сфері.

З повагою,

Георгій ЄФІМЕНКО,
Іван ЗЯЗЮН,
Петро ТАЛАНЧУК,
Михайло ФОМЕНКО.

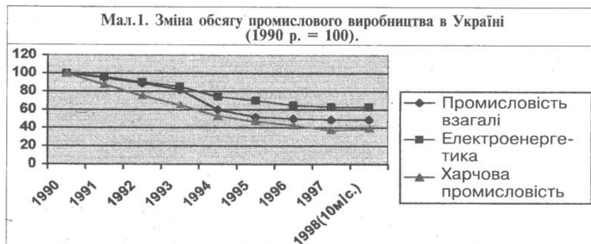
«Голос України», 27 січня 1999 року. № 14 (2016)

Дев'ять парадоксів

Відомий фантаст Герберт Уеллс у 1920 році написав книгу «Росія в імлі». Нині, напередодні третього тисячоліття, пора видавати роман «Україна з каганцем». Мільйони наших співгромадян по 14 годин на добу позбавлені електроенергії і, по суті, відкинуті в XIX століття. Навіть великі міста, обласні центри вечорами потопають у темряві. Це — наслідок глибокої кризи, у якій перебуває економіка країни і, зокрема, енергетика України.

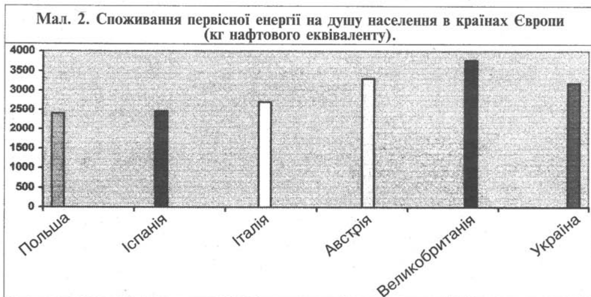
Борги споживачів за електроенергію та теплову енергію на 1.12. 1998 р. становили 5,1 млрд. грн. Величезну заборгованість мають житлово-комунальна сфера, вугільна промисловість, сільське господарство. На електростанціях відсутні необхідні запаси палива. Через затримки зарплати звільнилося багато кваліфікованих спеціалістів. Значна частина обладнання відпрацювала технічно допустимий ресурс і вимагає негайної заміни. Проте через нестачу коштів електроенергетики не в змозі придбати нову техніку. Більше того, на електростанціях скорочено кількість ремонтів. Внаслідок цього збільшується ймовірність аварій, які можуть призвести до непоправних наслідків. Стала реальною небезпека розвалу Об'єднаної енергетичної системи України, що спричинить необоротні процеси в економіці та соціальній сфері.

І ось тут починаються парадокси. **Перший** з них полягає в тому, що, незважаючи ні на що, електроенергетика є однією з небагатьох відносно стабільно працюючих галузей: падіння виробництва порівняно з 1990 роком у ній найменше серед усіх галузей промисловості (мал.1).

Мал.1. Зміна обсягу промислового виробництва в Україні (1990 р. = 100).

Зовні більш ніж благополучні справи і з рівнем споживання енергії на душу населення: за цим показником Україна перевищує більшість держав Європи! За даними Всесвітнього банку, споживання первісної енергії в нашій країні на душу населення становить 3180 кг (в перерахунку на нафтовий еквівалент), у той час як у Польщі — 2401 кг, Іспанії — 2458 кг, Італії — 2707 кг, Австрії — 3301 кг, Великобританії —3772 кг (мал.2).

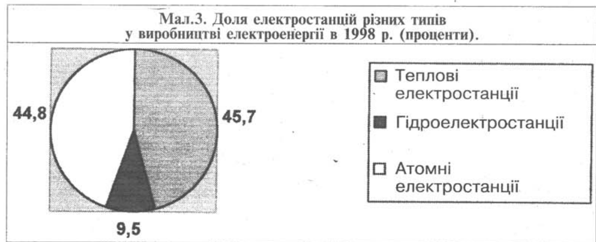

Мал. 2. Споживання первісної енергії на душу населення в країнах Європи (кг нафтового еквіваленту).

Західний читач, ознайомившись з наведеними даними, логічно подумає, що мешканці України не знають, що таке нестача електроенергії, що країна буквально залита морем світла. Як же він буде здивований, коли перетне наш західний кордон: після яскраво освітлених шляхів і міст — суцільна імла, без єдиного вогника й ліхтаря. І в цьому полягає **другий**, непояснимий з точки зору здорового глузду, **парадокс**: споживання енергії на душу населення в Україні вище, ніж у Іспанії та Італії, а міста потопають в пітьмі, люди годинами сидять без електрики...

Заходи, спрямовані на поліпшення фінансового та економічного комплексу, розроблялися не раз, видавалися укази Президента, постанови Кабінету міністрів, але ситуація погіршується. У грудні 1998 року, коли становище в галузі ускладнилося до краю і виробничий зрив, аварія могли призвести до колапсу енергетики, проблеми галузі було розглянуто на сесії Верховної Ради.

Надзвичайно важливу роль в українській енергетиці відіграють АЕС. Вони дають близько половини вироблюваної в країні електроенергії (мал.3), причому її собівартість значно нижча, ніж на теплових станціях. Щоб стабільно забезпечувати народне господарство та населення електроенергією, а також для заміщення потужностей Чорнобильської АЕС, що закривається, треба добудувати і ввести в експлуатацію енергоблоки № 2 Хмельницької та № 4 Рівненської АЕС. Будівництво цих енергоблоків почалося ще в 1983—1984 роках, проте затяглося у зв'язку з діючим у першій половині 90-х років мораторієм на введення нових потужностей атомних електростанцій на території України та відсутністю необхідних коштів.

Мал.3. Доля електростанцій різних типів у виробництві електроенергії в 1998 р. (проценти).

Для фінансового забезпечення будівництва енергоблоків з 1.01.1998 р. було встановлено цільову надбавку до тарифу на електроенергію в розмірі 0,3 цента за кВт-год. Проте 30 % цих коштів вилучалося в бюджет у вигляді податку на прибуток. Виник черговий, **третій, парадокс** енергетики: люди за рахунок своїх злиденних коштів з 1 січня минулого року фактично стали фінансувати будівництво згаданих енергоблоків, а їхні кошти замість того, щоб йти на це будівництво, зникали в бездонній діжці бюджету. Щоб розрубати цей вузол, Верховна Рада прийняла зміни до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств», відповідно до яких кошти, отримані у вигляді цієї цільової надбавки (0,3 цента), не включаються до валового доходу компанії-виробника електроенергії і не вилучаються до бюджету.

Це дасть змогу скоротити терміни добудови енергоблоків з трьох років до двох. Прискорене введення в експлуатацію нових потужностей на Хмельницькій і Рівненській АЕС істотно зменшить напруження в енергобалансі держави, забезпечить додаткові надходження до бюджету, а також створить умови для зниження тарифів на електроенергію за рахунок відміни цільової надбавки.

Одна з серйозних проблем української енергетики — відсутність маневрових потужностей, які дають змогу покривати дефіцит електроенергії під час пікових навантажень. Використання для цієї мети теплових електростанцій призводить до прискореного зносу їх обладнання, збільшує витрати палива. Проблему цю буде практично вирішено після введення в експлуатацію Дністровської гідроакумулюючої станції. Це — унікальна гідроспоруда зі штучним водосховищем площею 250 гектарів. У нічні години, коли виникає надлишок електроенергії, вода закачується в нього, а в період пікових навантажень станція вироблятиме електроенергію. Крім того, Дністровська ДАЕС виконуватиме функції аварійного та частотного резерву енергосистеми, регулюватиме напругу. По лініях електропередач вона зв'яже атомні електростанції України та Угорщини, що дасть змогу збільшити експорт електроенергії. Прийняття вищезазначеного закону дасть змогу швидше добудувати і цю станцію.

Закон України «Про податок на додану вартість» передбачав, що нульова ставка цього податку з продажу вугілля та продуктів його збагачення, вугільних та торф'яних брикетів, електроенергії, газу, імпортованого в Україну, діє до 1 січня 1999 року. За збереження цієї норми мешканці України отримали б новорічний подарунок у вигляді зрослих на 20 % цін на паливо і тарифи на електроенергію. Але ж і нинішні ціни дуже високі для переважної частини населення, про що свідчить зростаюча заборгованість у сплаті комунальних послуг, значне скорочення закупівлі вугілля для опалення будинків.

Слід врахувати також високу долю витрат на паливо й енергію у вартості товарів та послуг. Так, за даними міжгалузевого балансу, питома вага таких витрат у вартості продукції чорної та кольорової металургії, хімічної промисловості становить приблизно 25%, у вартості послуг транспорту, продукції промисловості будівельних матеріалів — близько 20% тощо. В цих умовах відміна нульової ставки ПДВ на продаж палива і електроенергії неминуче спричинила б зростання цін на більшість товарів та послуг, посилення інфляційних процесів з економічними та соціальними наслідками. Проте Мінекономіки, Мінфін та Державна податкова адміністрація вважали за доцільне обкласти паливно-енергетичні ресурси податком на додану вартість, оскільки, за їх розрахунками, до бюджету при цьому додатково надійшло б 890 млн. гривень. Знову **парадокс**: начебто відміна нульової ставки ПДВ дала б до бюджету мільйон гривень а, з другого боку, потерпіли б буквально всі мешканці України, було б завдано сильного удару по і без того хворій енергетиці. Тому більшість депутатів Верховної Ради не погодилася з позицією відомств, вважаючи, що негативні наслідки відміни нульової ставки будуть більш серйозними. За нинішнього стану розрахунків за енергоресурси та незадовільного фінансового становища підприємств зросте їх заборгованість перед бюджетом, а не надходження коштів до казни, зрештою, посилиться криза платежів. Враховуючи це, Верховна Рада прийняла Закон «Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість», продовживши до 1 січня 2000 року дію нульової ставки ПДВ з продажу вугілля, та продуктів його збагачення, електроенергії, газу.

Після палких дебатів депутати прийняли також постанову «Про заходи щодо забезпечення функціонування паливно-енергетичного комплексу в умовах кризи». Щоб не допустити остаточного розвалу цього комплексу і забезпечити стабілізацію фінансово-економічного стану його галузей, Верховна Рада рекомендувала Кабінету міністрів:

забезпечити ефективний контроль розрахунків усіх споживачів за енергоресурси;

терміново провести реструктуризацію податкової заборгованості паливно-енергетичного комплексу та взаємозаліки з бюджетами всіх рівнів;

забезпечити гарантовані планові поставки необхідних обсягів органічного та ядерного паливного палива, запчастин, обладнання та матеріалів;

розробити заходи щодо створення ядерного паливного циклу в Україні.

П'ятим парадоксом енергетики можна вважати те, що після переходу деяких обленерго в приватні руки становище із забезпеченням населення електроенергією не поліпшилося, а погіршилося. Не лише я вважаю, що така приватизація була невиправданою, а, можливо, і злочинною. Ряд депутатів наполягали на введенні мораторію на приватизацію базових стратегічних галузей, у складі яких є природні монополії. Більше того, у першому читанні такий пункт прийняли. Проте в остаточно проголосовану постанову він не ввійшов... Обмежилися меншим: спеціальній контрольній комісії Верховної Ради з питань приватизації було доручено провести перевірку стану виконання договорів купівлі-продажу акцій енергокомпаній, укладених Фондом держмайна.

Оскільки однією з найважливіших причин кризового стану паливно-енергетичного комплексу є недосконалість нормативно-правової бази, було вирішено в першочерговому порядку прийняти закони «Про особливості приватизації майна підприємств паливно-енергетичного комплексу», «Про угоди про розподіл продукції», «Про управління об'єктами державної власності», «Про природні монополії», «Про основи комплексного розвитку промисловості України на поточний рік і до 2005 року», «Про альтернативні види рідкого та газового палива», «Про державну програму розвитку ядерної енергетики до 2010 року», «Про основні принципи функціонування оптового ринку електричної енергії». Проекти більшості з них уже підготовлено.

Так, у Комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки розглядається поданий Кабінетом міністрів проект закону «Про альтернативні види рідкого та газового палива». Актуальність цього закону обумовлена недостатнім забезпеченням України власними традиційними паливно-енергетичними ресурсами. Закуповуючи за кордоном нафту й газ, ми погано використовуємо ресурси, котрі в Україні є, зокрема нетрадиційні види палива, за які, до слова, не треба платити валютою. І це **шостий** парадокс. Так, у вугільних пластах є величезні запаси метану. За оцінками геологів, його щорічне видобування можна довести до 3—4 млрд. кубометрів. Це дасть не лише економічний ефект, а й підвищить безпеку виробництва, адже скупчення метану є основною причиною вибухів на шахтах.

Сотні тисяч кубометрів промислових газів — доменного, коксівного — щодня випускаються в атмосферу чи спалюються у факелах. Їх також можна використати у виробництві, для побутових потреб. Є змога отримати додаткові енергоресурси і за рахунок біоенергетики, в тому числі під час виробництва біогазу з відходів. Якнайшвидше прий-

енергетики країни

няття вищезазначеного закону дасть змогу на державному рівні сприяти розширенню споживання альтернативних видів рідкого та газового палива власного виробництва, а також сприятиме зменшенню імпорту енергоносіїв, поліпшенню стану довкілля, створенню нових робочих місць.

Однією з найважливіших причин кризового стану енергетики та економіки в цілому є нераціональне, марнотратне споживання електроенергії. Витрати енергоресурсів на одиницю валового внутрішнього продукту в Україні у декілька разів вище, ніж у розвинених країнах. **Парадоксом (сьомим!)** є той факт, що, якщо у 80-х роках енергоємність у нас, хоч і повільно, але знижувалася, то в 90-ті вона стала швидко зростати. Більша частина палива і електроенергії купується за світовими цінами, а енергоємність валового внутрішнього продукту зросла в півтора разу!!! (див. М. К. Ковалко, С. П. Денисюк «Енергозбереження — пріоритетний напрям державної політики України», Київ, 1998 р., с. 22). Зростання енергомарнотратства багато в чому пояснюється відсутністю необхідних коштів у споживачів, які не в змозі замінити застаріле, неефективне обладнання, здійснити енергоощадні заходи.

Важливу роль у подоланні енергетичної кризи 70-х років у США та країнах Західної Європи відіграли енергетичні сервісні компанії (ЕСКО). ЕСКО використовують спеціальний тип фінансування проекту — контракт за результатом. У рамках такого контракту компанія визначає можливості енергозбереження на об'єкті, впроваджує енергоощадні заходи без будь-яких початкових затрат з боку клієнта, обслуговує енергоощадне обладнання протягом усього періоду дії контракту, гарантуючи скорочення споживання енергії на певний процент. Зекономлені за рахунок цього кошти використовуються для повернення початкової інвестиції.

У квітні 1998 року зареєстрована Українська енергоощадна сервісна компанія (УкрЕСКО). Це перша така компанія в країнах СНД. 9 травня 1998 року підписано кредитний договір між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку. Цей договір передбачає виділення кредиту ЄБРР на суму 30 млн. доларів для фінансування УкрЕСКО. Повернення кредиту проводитиметься протягом дев'яти років, починаючи з 2001 року. Поруч з кредитом Європейське співтовариство в рамках програми ТАСІС надасть грант у розмірі 6 млн. екю для підтримки діяльності компанії. Нині Кредитний договір між Україною і ЄБРР внесено до Верховної Ради України для ратифікації. Успішна реалізація цього проекту забезпечить не лише значну економію паливно-енергетичних ресурсів, а й створення нових робочих місць.

Чимало претензій можна пред'явити енергетикам. Проте, якщо бути об'єктивним, не можна не визнати: уряд та Верховна Рада ставляться до цієї надзвичайно важливої галузі економіки, як до пасинка. Так, державний бюджет на 1999 рік передбачає капіталовкладення в цю базову галузь у розмірі 1/10 від реальної потреби. Але й це ще не все! ЄБРР, Світовий банк, окремі країни (наприклад, Німеччина) готові вкласти в нашу енергетику сотні мільйонів доларів. Для цього нам самим треба хоч би частково профінансувати свої ж таки проекти. Так, на завершення першого етапу будівництва згадуваної Дністровської ДАЕС треба приблизно 500 млн. доларів США. 80% цих коштів ми могли б отримати зі сторони за умови виділення в 1999 році на це будівництво 40 млн. грн. бюджетних коштів. Але незважаючи на прохання Міністерства енергетики і Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, цього зроблено не було. Схоже становище і з об'єктом «Укриття» (Чорнобильська АЕС). Тільки тут ситуація ще більш абсурдна, оскільки мова йде про гранти, тобто кошти, які можуть бути нами отримані безповоротно. І це, можливо, **найгіркіший парадокс**.

Кризовий стан енергетики викликаний дією не лише об'єктивних чинників. Оскільки лише невелика частина споживачів платить грошима, у галузі діють складні й заплутані системи розрахунків — бартер, уступка боргових зобов'язань тощо. У результаті збитки електростанцій зростають, а сотні мільйонів гривень ідуть посередникам. Враховуючи це, до вищезазначеної постанови Верховної Ради за моєю пропозицією занесений пункт, який передбачає створення Тимчасової слідчої комісії з перевірки діяльності Кабінету міністрів, Міністерства енергетики та його підрозділів із забезпечення населення України електроенергією. Однак, незважаючи на те, що пункт щодо створення слідчої комісії ввійшов до остаточної редакції постанови і, таким чином, набув законної сили, а проект постанови, що визначає завдання комісії, її склад тощо, було зареєстровано і роздано депутатам ще 22 грудня 1998 р., комісію так і не створено. І це, без перебільшення, **також парадокс**. Із спілкування з людьми знаю, що мільйони мешканців України хотіли б від нас, депутатів, людей, яких обрали, дізнатися, чому вони годинами сидять без електрики, хто винен у тому, що енергетика — колись процвітаюча базова галузь — занепала, і головне, коли в кожній українській оселі буде світло й тепло.

Сподіваюся, що на початку лютого Верховна Рада відповідно до власного рішення все-таки затвердить цю комісію і за результатами її роботи ми продовжимо почату сьогодні розмову.

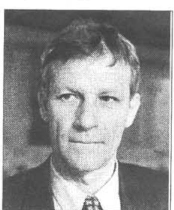
Олексій КОСТУСЄВ,
народний депутат України, голова підкомітету енергетики та енергозбереження Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Верховної Ради, кандидат економічних наук, фракція «Лівий центр».

Сертифікат супроти «тіньовиків»

Торгові партнери не поспішають відкрити ринки для української продукції

Аналіз ситуації, що складається в результаті інтеграції України у світову економічну систему, свідчить про домінування на внутрішньому ринку готової імпортної продукції при збереженні сировинного характеру українського експорту.

В умовах жорсткої конкуренції на світових ринках торгові партнери України проводять цілеспрямовану політику, виходячи виключно з власних національних інтересів. Це політика, спрямована на розширення ринків збуту своєї продукції.

В Україні не існує політичного консенсусу з боку органів влади щодо питань зовнішньоекономічної політики. Свого часу переважала думка, що одностороння лібералізація зовнішньоекономічного режиму дасть змогу Україні якнайшвидше інтегруватись у світову економічну систему. Як аргумент на її підтримку використовувалась теорія «вільної торгівлі», розроблена експертами розвинених країн світу. Хоча саме розвинені країни світу, всупереч теоріям цих фахівців, дуже активно використовують переваги протекціонізму для захисту власної економіки та підтримки національних експортерів.

Досвід останніх років чітко показав, що торгові партнери України не поспішають відкривати свої ринки для українських товарів у відповідь на створення сприятливих умов для імпорту товарів з боку нашої держави.

Використовуючи складне економічне становище, торгові партнери посилюють тиск на Україну з метою відмови від державного регулювання доступу на ринок, насамперед, відмови від регулювання зовнішньої торгівлі.

На жаль, в Україні створено економічне середовище, в якому прибутковим видом економічної діяльності є перепродаж імпортної продукції.

Для подальшої лібералізації доступу на український ринок торгові партнери спираються на своїх представників в Україні і кола, які з ними тісно пов'язані, зокрема комерційними інтересами. Зростання імпорту дає можливість отримувати значні кошти, які можуть спрямовуватись на формування відповідної ідеології так званого вільного, цивілізованого ринку через засоби масової інформації, а також прийняття відповідних рішень органами влади.

Розширення обсягів імпорту ініціює також «тінізацію» економіки. Про це свідчать факти контрабандного ввезення імпортної продукції, зниження митної вартості товарів, несплати податків. Виробництво імпортної продукції, по суті, дотується з українського бюджету, коли продукція спільних підприємств звільняється від сплати податків, акцизів, не проходить сертифікацію. Тобто створюються сприятливі умови для витіснення з власного ринку українського виробника за рахунок недобросовісної конкуренції.

Таким чином, економіка держави опиняється у замкненому колі. Одностороння лібералізація торгівлі призводить до збільшення обсягів імпорту, руйнації високотехнологічних галузей національної економіки. Прибутки від імпорту спрямовуються на створення умов для ще більшого розширення імпорту в Україну.

Як наслідок відбувається деіндустріалізація держави через поглиблення кризи високотехнологічних та переробних галузей, перетворення України на постачальника дешевої сировини. При цьому формується і відповідна структура товарообміну, в якій, наприклад, експортна продукція вітчизняного машинобудування становить менш як 10 % і її частка постійно зменшується. І ця тенденція посилюється. На сьогодні існує реальна загроза повної деградації вітчизняного виробничого та інтелектуального потенціалу, ліквідації цілих галузей виробництва наукоємної та високотехнологічної продукції. А це, в свою чергу, призводить до збільшення соціальної напруженості в суспільстві через зростання безробіття, зниження рівня науки, освіти, кваліфікації, а також криміналізації суспільства.

А контроль повинен бути

За інформацією фахівців у галузі стандартизації, стандарти Міжнародної організації з стандартизації ISO не встановлюють вимог якості і безпеки, їх переважна більшість стосується класифікації (термін та визначення), сумісності та взаємозамінності (ряди та розміри) та методів випробувань різних видів продукції. Тобто постачальник і покупець чітко розуміють, який продукт постачається (класифікація), у якому вигляді (розміри, концентрації), а також якими методами випробовувалися ті чи ті характеристики продукту (для контролю поставок і можливих арбітражних випадків). Багато підприємств у всьому світі мають системи організації виробництва (системи управління якістю), створені відповідно до організаційних стандартів ISO 9000, і відповідні сертифікати на системи якості. Проте ці сертифікати жодним чином не пов'язані з відповідністю товарів вимогам українських чи інших стандартів на них.

За інформацією Держстандарту, Міжвідомча комісія з аналізу систем сертифікації та стандартизації за результатами своєї роботи ще в квітні 1998 року зазначила, що діяльність Держстандарту в галузі стандартизації і сертифікації здійснюється в межах чинного законодавства.

В українських стандартах контроль за проміжними стадіями виробництва передбачено державними стандартами Системи сертифікації УкрСЕПРО.

В Україні з 1996 року набули чинності міжнародні стандарти ISO серії 9000, які охоплюють системи забезпечення якості, з січня 1998 року — стандарти ISO серії 14000, що належать до сфери управління навколишнім середовищем.

Так, за інформацією УкрЦСМ — органу з сертифікації іграшок, вартість випробувань на хімічну безпеку одного матеріалу становить 224 грн. без ПДВ, а при більшій кількості вводиться понижуючий коефіцієнт, собівартість одиниці радіопобутової апаратури вітчизняного виробництва збільшується за рахунок робіт з сертифікації в середньому на 0,3%, а вартість цих робіт на одиницю продукції дитячого асортименту становить 0,0036—0,0041 грн.

Слід зазначити, що «засилля на українському ринку імпортних товарів котрабандного походження» — «досягнення» не Держстандарту, а насамперед Держкомспоживзахисту та МЗЕЗторгу, які відповідальні за сферу торгівлі. Саме Держкомспоживзахист і МЗЕЗторг блокували пропозицію Держстандарту щодо введення захищених від підробки бланків сертифікатів відповідності та їх копій для унеможливлення доступу на внутрішній ринок України продукції з фальсифікованими сертифікатами відповідності.

Законом України «Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію і сертифікацію» Верховна Рада України дозволила Держстандарту здійснювати контроль за наявністю сертифікатів відповідності для товарів, що реалізуються юридичними та фізичними особами на митній території України. На жаль, МЗЕЗторг та Держкомспоживзахист не погодилися з внесенням змін в інші законодавчі акти щодо можливості застосування Держстандартом штрафних санкцій до порушників чинного законодавства.

Правові та економічні основи систем стандартизації і сертифікації в державі визначені Декретом Кабінету міністрів України «Про стандартизацію і сертифікацію» від 10 травня 1993 року № 46-93, відповідно до статті 11 якого розробкою державних стандартів займається 125 технічних комітетів. Результатом їх роботи є розробка понад 2100 державних стандартів України, близько 60 % яких гармонізовано з міжнародними вимогами.

Слід нагадати, що саме Держстандарт ініціював розробку проектів законів України «Про відповідальність постачальників за виготовлення і реалізацію неякісної і небезпечної продукції», якими передбачено декларування постачальником відповідності своєї продукції вимогам нормативних документів. Однак Держкомпідприємництва, Держкомспоживзахист, МЗЕЗторг, МОЗ блокували цей законопроект, що не дає змоги внести його на розгляд Верховної Ради України.

16 січня 1997 року Верховна Рада України схвалила Концепцію (Основи державної політики) національної безпеки України.

Ця Концепція має бути реалізована через відповідну законодавчу базу, конкретні стратегії, інші концепції, державні та відомчі програми у різних сферах національної безпеки.

Серед основних напрямів державної політики національної безпеки України в економічній сфері є контроль за експортно-імпортною діяльністю, спрямований на підтримку важливих для України пріоритетів та захист вітчизняного виробника.

Таким чином, Концепція визначає захист вітчизняного виробника у пріоритетних, передовсім, експортоспроможних, галузях економіки України першочерговим завданням і обов'язком держави. Зовнішньоекономічна політика держави має бути інструментом такого захисту.

В умовах сучасної кризи роль держави посилюється, оскільки вона має забезпечити підтримку національного виробника. Для цього потрібні політична воля і скоординована робота всіх гілок влади, що у підсумку приведе до виходу з економічної кризи і забезпечить національну економічну безпеку держави.

Анатолій ЛЕВЧЕНКО,
народний депутат України.

Економічна реформа і фінансова політика — не талан вибраних еквілібристів, а доля людей

Розмова із заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності Богданом ГУБСЬКИМ

«Якщо голодна смерть і жорстока знедоленість частини наших громадян роблять необхідними додаткові витрати, які розбалансовують наш бюджет, я не схиблю сказати американському народу всю правду і попросити його виділити додаткові кошти.»

Ф. РУЗВЕЛЬТ.

— Богдане Володимировичу, під новорічні свята Верховна Рада України прийняла бюджет на 1999 рік. Ви були активним учасником, так би мовити, «бюджетно-утворювального процесу». Які принципові положення правили вам за орієнтир і критерій оцінки бюджету?

— Прийняття бюджету до початку нового фінансового року, безумовно, позитивна подія в економічному житті країни. Моє ж кредо в оцінці будь-якого закону в фінансовій сфері, а бюджету особливо, полягає в його реальності та у спрямуванні економіки на зростання.

За багатьма принциповими показниками бюджет є якісно новим, але при цьому ми вступаємо в бюджетний рік зі старим законодавством і традиційною та застарілою схемою формування державних зобов'язань і витрат методом залатування дірок.

До того ж, заплановані показники доходів, витрат та дефіциту зведеного бюджету грунтуються на ускладненому до плутанини податковому законодавстві, перевантаженому непосильними пільгами. Тому відсутність ефективних механізмів стягування податків постійно загрожуватиме його виконанню.

— І все-таки, незважаючи на недоліки, у прийнятому бюджеті визначено основні напрями фінансових потоків, грошової політики тощо. Чи є підстави сподіватися на покращення соціально-економічного стану нашого народу?

— Прийнятий бюджет відзначається неабиякою напруженістю. Отже, головним завданням у цій сфері нашого життя стає пошук ефективних джерел бюджетних надходжень, а простіше кажучи — треба вирішувати питання, як збільшити доходи. Ні для кого не секрет, що найбільш вразливою статтею витратної частини бюджету за дефіциту коштів стає соціальний напрям. Таку практику треба визнати поза законом.

Зважаючи на ситуацію в Україні, особисто я вважаю, що ліпше відмовитися від побудови нового заводу, ніж припустити невиплати заробітної плати і пенсій та надалі зволікати із погашенням заборгованості перед народом.

Потрібно відверто заявити про свої наміри щодо погашення соціальних боргів у визначений конкретний термін.

— Нині точиться багато розмов щодо прозорості формування і витрат бюджетних коштів, фінансової політики. Яка користь від вирішення цих питань для пересічних громадян України?

— Як свідчить досвід минулих років, бюджетні кошти часто використовуються в порядку виникнення потреб, тобто за принципом гасіння пожеж. Тому «відкритість бюджету», деталізоване висвітлення джерел надходження, так само як і напрямів витрат, мають особливе значення. Адже важливо не те, скільки держава отримала і скільки витратила коштів загалом, платники податків насамперед хочуть знати (і це закономірно): скільки і в який спосіб витрачаються кошти на конкретні потреби держави і суспільства та його прошарків, кому і за що виплачено гроші.

— Що мається на увазі, коли йдеться про прозорість соціальної політики, формування і витрат коштів пенсійних фондів, фондів соціальної підтримки населення тощо?

— Безумовно, це добре, що уряд заявив про намір стовідсоткового фінансування поточних виплат по зарплаті працівників бюджетної сфери, пенсій, стипендій тощо. До того ж, для погашення заборгованості передбачається спрямовувати понад три чверті надходжень до бюджетів всіх рівнів. Але це ще не свідчить про достатність цих коштів для попередження подальшого росту заборгованості.

Водночас внутрішню заборгованість, зокрема із заробітної плати та соціальних виплат, у бюджеті не відображено. Це негативна практика для цивілізованої держави. Борги перед своїм народом треба визнавати і відповідним чином оформлювати.

Виникає проблема покриття заборгованості, механізм розв'язання якої поки що не визначений.

Потрібно прийняти програму щодо повного і беззастережного погашення в конкретний термін соціальної заборгованості перед трудящими, військовими, пенсіонерами, студентами та іншими категоріями і в державному, і в недержавному секторах економіки.

У громадян, які заробили пенсії, а також у тих, хто продовжує відраховувати частину своїх коштів до пенсійних та інших соціальних фондів, є всі підстави знати: куди, скільки і для чого держава витрачає зароблені ними кошти, хто є фактичним споживачем створених ними соціальних благ. Переконаний, що прозорість цих процесів буде корисною й державі, й суспільству, тому що сприятиме їх консолідації. Тим більше, що суспільна думка така: криза системи пенсійного забезпечення значною мірою обумовлена відсутністю дійового контролю за цільовим використанням суспільних фондів та коштів для соціальної підтримки населення. Адже у світі відсутні аналоги такої ситуації, коли держава, навіть перебуваючи у кризовому стані, не виплачувала б зарплати та пенсії або приватні роботодавці цієї-таки держави також не сплачували робітникам за фактично виконану ними роботу.

На жаль, ми зловживаємо терпінням і порядністю нашого народу. З цього приводу хочу згадати висловлення Ф. Рузвельта, який сказав: «Якщо голодна смерть і жорстока знедоленість частини наших громадян роблять необхідними додаткові витрати, які розбалансовують наш бюджет, я не схиблю сказати американському народу всю правду і попросити його виділити додаткові кошти». Це справді патріотичний підхід до формування державної позиції.

— Всім відомо, що дефіцит грошової маси пригнічує платоспроможний попит, паралізуючи тим самим єдиний стимул розвитку виробництва. Як ви вважаєте, чи можна в ситуації, що склалася в українській економіці, вдатися до емісії?

— Будь-який стан економіки передбачає проведення гнучкої фінансової, грошової та емісійної політики. Емісія, незалежно від нашої волі, — це занурення до кишені громадян і підприємств, яке відчувається через інфляцію і тому «випорожнює» їх, як правило, поступово і опосередковано. Але я вважаю, що емісія — не завжди зло і не завжди хибний шлях грошової політики. Для зменшення її негативного впливу на економічні процеси, емісії потрібно надати цільовий, а отже — конкретний і конструктивний характер. Наприклад, у сьогоденній ситуації емісія може бути корисною для здійснення селективної підтримки визначених галузей, виробництв, регіонів тощо. Останнім часом склалася сприятлива ситуація щодо неінфляційної емісії під надходження закордонних кредитів. Безумовно, залучення в обіг «додаткових» грошей у такому випадку вимагає ретельного і жорсткого контролю за їх цільовим використанням.

І ще. Цільова, або «прив'язана» (до певної галузі, виробництва), емісія для відбіркової підтримки також може бути обмежено інфляційно безпечною, якщо ми зможемо домогтися, щоб надруковані гроші скеровувалися винятково до конкретної «виробничої» економіки, але в жодному разі не на проїдання або на задоволення соціальних потреб. На жаль, наша попередня практика свідчить про зворотне: близько 90% емісії грошової маси було використано не у сфері реальної економіки.

— Виходить, як не розглядай, а емісія в умовах економічного спаду і стагнації виробництва — це ознака хвороби. А чи можна також однозначно ставитися до бюджетного дефіциту?

— Проблему дефіциту державного бюджету не варто фетишизувати, до визначення його рівня і меж коливання слід підходити зважено. Адже проблема дефіциту державного бюджету не є ізольованою і самодостатньою. Вона набуває своєї значущості на тлі загального стану економіки і у співставленні із обсягом внутрішнього валового продукту. Хоча, незалежно від зазначених чинників, збалансованість бюджету залишається безумовною і найвичерпнішою якісною оцінкою бюджетного процесу в будь-якій країні. Жити треба завжди відповідно до наявних коштів. Зазвичай людина позичає у знайомого певну суму грошей, щоб купити потрібну річ, тобто для якоїсь конкретної справи. Людина, яка позичає щодня і з будь-якої потреби, — ця людина, як кажуть, пропаща. Цим зрозумілим усім на побутовому рівні принципом не може нехтувати держава.

І знову я змушений констатувати відсутність законодавчої бази з питань регламентації державного боргу, визначення його параметрів і механізму здійснення витрат. На мою думку, принципи покриття дефіциту бюджету мають бути законодавчо закріплені.

Треба негайно прийняти закон про державний борг, який регламентував би повноваження законодавчої та виконавчої влади щодо залучення коштів до державного бюджету і визначав механізм погашення заборгованості. Тільки тоді Верховна Рада зможе ефективно контролювати параметри, обсяги та цільове спрямування зовнішніх та внутрішніх запозичень.

Вів розмову Сергій ІВАНІВ.

На початку жовтня Верховна Рада України розглядала і відправила на повторне перше читання проект закону «Про вищу освіту»

За конкурсом чи кепійно?

Готується законопроект

«Напади» стабілізації

Зауважень було багато, зокрема: надто вже широко виписано права ректора вузу і вузько — права викладача. Особливо, якщо проаналізувати конкретний аспект — конкурсний відбір науково-педагогічних кадрів. Відомо, що останніми роками шість тисяч науковців виїхали з України. Ніхто не знає, скількох викинуто на ринки. Скорочення триває. Міністр рапортує парламенту, що кількість студентів не зменшилась, а про викладачів забув сказати... Уряд говорить: у першому півріччі «почалась економічна стабілізація», національний доход зріс на 0,3%. Ще кілька «нападів» такої стабілізації — і у вузах будуть самі ректори з невеликою групкою слухняних людей.

Отже, як приймають нині на роботу до вузів? За всіх скорочень вакансії час від часу, однак, з'являються. Та даремно шукати в газетах об'яви про конкурс — їх там практично нема. Треба «домовлятись» із завідувачем, а він — з ректором. І якщо той згоден, видає наказ про зарахування за трудовим договором або контрактом. У Міносвіти теж закривають очі на фактичну ліквідацію конкурсної системи, кажучи, що вона продовжує діяти. Отже, надія тільки на те, що Верховна Рада прийме недвозначну норму про обов'язковість конкурсного відбору.

Не за законами логіки

У допрацьованому законопроекті йдеться, що керівник вузу «приймає на роботу і звільняє з роботи працівників згідно із законодавством України, прийняття на роботу науково-педагогічних працівників здійснюється на основі конкурсного відбору» (ст. 22, п. 6). Але в чинному Законі «Про освіту» про конкурс сказано вельми двозначно: **«Педагогічні та науково-педагогічні працівники приймаються на роботу шляхом укладення трудового договору, в тому числі за контрактом. Прийняття на роботу науково-педагогічних працівників здійснюється на основі конкурсного відбору»** (ст. 54, п. 3). Проаналізуйте, шановний читачу, цей пункт на відповідність законам логіки: теза повинна бути вільна від двозначності і туманності.

Чи є проведення конкурсу обов'язковою умовою прийняття на роботу? Чи достатньо укласти трудовий договір або контракт? На практиці, якщо конкурс не обов'язковий, від нього майже скрізь відмовились, бо зручно начальникові: можна взяти «кого треба».

Пропозиції

1. Щоб науково-педагогічні працівники, а також завідувачі кафедри, декани, проректори **обиралися на 5-річний термін тільки на конкурсній основі** і з поновленням за конкурсом після закінчення строку, на який обрані.

2. Як відомо, демократія немислима без детально виписаних процедур. До закону треба записати ключові аспекти процедури і умов проведення конкурсу. Зокрема, **без обов'язкового таємного голосування рішення конкурсної комісії буде необ'єктивним.**

3. Потребує законодавчого закріплення норма аудиторного робочого часу викладача, оскільки Міносвіти її не встановлює. Реальне навантаження останніми роками збільшилося майже вдвічі, до того ж, здається, без узгодження з Мінпраці та Мін'юстом. Доцільно записати так: **«Аудиторний робочий час викладача не повинен перевищувати 700 годин на рік».** Ця норма пропонувалась, зокрема, регіональною нарадою завкафедрами соціально-гуманітарних дисциплін, яка відбулась у вересні в Харкові.

4. Безробіття серед викладачів зростає, а ст. 20 Закону «Про зайнятість населення», котра зобов'язує установи надавати центрам зайнятості щомісячну інформацію про вакансії, вузами не виконується. Тож у законі про вищу освіту треба повторити цю вимогу: **«Керівники вузів зобов'язані у 10-денний строк інформувати державну службу зайнятості про наявність вакансій, у тому числі з неповним робочим часом».**

Закон про вищу освіту повинен розумно обмежити владу ректора. Відбір науково-педагогічних кадрів повинна здійснювати не одна особа, а конкурсна комісія.

Мені можуть закинути, що я пропоную норми, виходячи з «гріховності» керівників. А законопроект розрахований не на них. На це дозволяє нагадати відому тезу класичної соціології: хоча люди бувають як добрі, так і злі, все ж закони пишуться з розрахунком на гірше. Інакше вони будуть безсилі проти зла.

Обов'язкова конкурсна система — це конкретний механізм реалізації права людини, вченого на працю в конкурентному середовищі.

Віктор ГАДЯЦЬКИЙ,
кандидат філософських наук, доцент.

Харків.

Про вакансії свідомо мовчать

Час творити, а не ділити

А що з цього приводу думає Конституційний суд?

Напередодні нового, 1999, року нарешті прийнято бюджет. Подія сама по собі радісна. Але аргументи, висловлювані сторонами під час його обговорення, викликають подив. Заклики ліквідувати усі пільги, розширити базу оподаткування, збільшити збирання податків і в такий спосіб наповнити бюджет — не нові.
А чи наповниться від цього бюджет?

Даймо відповідь на просте запитання. Чому податкова адміністрація просто не спише в бюджет гроші з підприємства, що не заплатило податки? Адже вона має на це право і без його згоди. Для чого Прем'єр-міністр України замикав керівників у палаці «Україна» й умовляв заплатити ці податки? Відповідь на диво проста: у підприємств немає грошей ані щоб заплатити за електроенергію, ані на виплату зарплати, ані на відрахування до бюджету. Річ у тому, що більшу частину податків (митні податки, ПДВ, акциз, відрахування до Пенсійного фонду і багато інших) вони платять до того, як отримають (або не отримають) прибуток. А заплативши, підприємства залишаються без грошей і вже не можуть купити сировину, матеріали, обладнання і тому через деякий час зупиняються. А за електрику, воду, землю все одно треба платити. Треба платити хоча б охороні, щоб не розтягли рештки обладнання. І знов-таки, до того, як виплатити їй заробітну плату, потрібно заплатити у той самий Пенсійний фонд. Ось і ростуть на папері цифри «недосплачених податків», а підприємство банкрутує.

Але найцікавіша та наполегливість, з якою працівники адміністрацій підраховують ці «недосплачені податки», вважаючи їх резервом поповнення бюджету. Вони забувають, що підприємство ці гроші не заробило і, найпевніше, ніколи й не заробить.

За цієї ж методикою працівники податкових адміністрацій і митниці періодично дивують усю країну величезними сумами, котрі бюджет міг отримати, але недотримує через податкові пільги. З трибуни Верховної Ради лунають заклики ліквідувати ці пільги. Пільги щороку скорочують, однак бюджет від цього нічого не отримує.

І нічого дивного в цьому немає.

Адже коли підраховують, скільки бюджет недоотримав через пільги, підсумовують ті самі митні податки, акцизи, ПДВ, які підприємства повинні платити незалежно від того, зароблено гроші чи ні, щоб заплатити ці податки. А чи зможе підприємство продати товар за таку ціну, якої вистачить, щоб заплатити податки, акциз і ПДВ? З'ясовується, ні. Адже, незважаючи на «активну» роботу митниці, магазини й ринки переповнені контрабандним товаром, за який податків ніхто не платив, і ціни на нього через це низькі. Щоб конкурувати з контрабандою, пільговик повинен установити ціну не вищу, ніж контрабандист. Тобто «недосплачені податки» — це не зароблені ще гроші, шкіра невбитого ведмедя.

Щоб переконатись у цьому, підрахуймо, за якою ціною повинен імпортер продавати товар, щоб вирученних грошей теоретично вистачило для сплати «недосплачених податків». А потім порівняємо цю ціну з оптовими цінами, що склалися, щоб дізнатися, чи справді ці податки міг отримати бюджет або ті самі пенсіонери купили товар дешевше, ніж хотіла держава.

Для таких розрахунків скористаємося найбільш доступною інформацією. Щоб дізнатися про собівартість товарів, звернімося до постанов Кабінету міністрів України № 502 від 26 травня 1997 р. і № 628 — від 7 травня 1998 р., якими встановлено мінімальні рівні митної вартості на деякі товари, тобто ті ціни, нижче від яких закордонні виробники ці товари не продають. Згідно з цими постановами кава «Нескафе» коштує у виробника 1,3 дол. США за 100-грамову баночку. Податки, які імпортер повинен сплатити незалежно від продажної ціни товару, становлять: мито — 0,3318, акциз — 08849, ПДВ — 0,3441 дол., усього податків —0,76439 дол. Тобто якщо заплатити всі податки, то собівартість банки «Нескафе» становитиме 2,06439 дол.

А за якою ж ціною його можна продати? Для цього звернімося до прайс-листа газети «Бізнес», наприклад, за 3 серпня (тобто до всіх фінансових криз в Україні і Росії). «Нескафе» пропонують купити за 3,99 грн., що на той час становило 1,86894 дол. США. Хто купуватиме по 2,06, якщо можна купити за 1,86 дол? Тобто, якби імпортер заплатив усі податки, він втратив би на кожній баночці кави близько 0,2 дол. А витрати з навантаження-розвантаження, сертифікацій, бухгалтерії, декларування, оплата різних митних процедур?

Така само ситуація і з іншими товарами. Наприклад, якби за курячі стегенця було сплачено всі податки, то їх собівартість для імпортера становила б 2,289 дол., у той час як оптова ціна становила 3,15—3,30 грн., тобто 1,475—1546 дол. Збитки — 0,814—1,743 дол. на кожному кілограмі.

Ось і виходить, що не могли заробити пільговики-імпортери таких грошей, яких вистачило б ще й на сплату мита, акцизу, ПДВ. І якщо пільги ліквідувати, то бюджет ні копійки від цього не виграє, а колишні пільговики просто приєднаються до решти вже збанкрутілих підприємств.

Навіть якщо уявити неможливе, тобто що буде перекрито всі шляхи контрабанди, знищено всі пільги, то чи дасть це позитивний результат? Адже ціни на товари піднімуться до такого рівня, що та сама баночка кави або куряче стегенце стануть недосяжною розкішшю для бюджетників, пенсіонерів, відкинувши їх ще далі за межу бідності.

То чи потрібно збільшувати збирання податків, ліквідовувати пільги, створювати нові і нові структури для вибивання грошей з підприємств? Може, настав час припинити творити з підприємця образ ворога, з вини якого недоїдають старенькі і не отримують заробітної плати лікарі та вчителі?

Думаю, що Конституційний суд ухвалить виважене об'єктивне рішення, яке відповідає міжнародному іміджу нашої молодої держави.

Разом припинімо намагатися «все забрати і поділити», а дамо людям можливість щонебудь створити.

Василь ЧЕРВОНІЙ,
народний депутат України.

Ми лише сусіди

Факти — річ уперта і ведуть до істини

Точка зору

Нова геополітична концепція походження та розселення українського, білоруського і російського народів обгрунтована Володимиром Петруком — науковцем Національного університету імені Тараса Шевченка в монографії «Країна Великочудія» (видавництво «Логос», 1998 р.).

Уже сама назва книги — «Країна Великочудія» —викликає цікавість і запитання: «А де ж ця країна розташована, яка її назва сьогодні?» Зразу відповідаємо, що це не названа фіно-угорськими народами територія, яку вони населяли від Скандинавії і Прибалтики до Уралу і за Уралом аж до берегів Обі та Іртиша, до Тюмені та Ханти-Мансійського національного округу, тобто — Великоросія.

Детально і глибоко все це описано в розділі «Країна Великочудія, або Чухлома». Це новий і цікавий матеріал: щодо назви Великоросія — Великочудія —Чухлома. Власне, цим уже розпочате нове трактування історії та назви північного східного сусіда.

Суть концепції походження українського, білоруського та російського народів у тому, що:

1. Ще задовго до утворення Київської держави, або імперії Русь, існували три різні країни — регіони Східної Європи, кожна з яких мала свою етнічну, історичну або праісторичну долю і пронесла її через тисячоліття;

2. До середини І тисячоліття н. е. жодного слов'янина на території нинішньої Росії та Білорусі не було;

3. Процес слов'янізації цих двох сусідніх країн відбувався не в меридіальному, а в широтному напрямку, тобто не з півдня на північ, а з заходу на схід.

До цих висновків В. Петрук дійшов, вивчаючи томи «Восточные славяне в VI—XII вв.» московського видавництва «Наука», 1982 р., та «Финно-угры и балты в эпоху средневековья» того ж видавництва, 1987 р., із 20-томного видання «Археология СССР», в яких чітко зафіксоване походження трьох різних (не братніх!) народів. При цьому виділені мовна та антропологічна ознаки їх походження і розселення.

Зокрема, за мовно-географічними ознаками до періоду Київської держави Східно-Європейську рівнину населяли такі племена і народи:

— Росію — від Фінляндії та Естонії на заході до Уралу на сході — фіно-угорські племена;

— Білорусь — повністю входила в ареал розселення балтів від узбережжя Балтійського моря між Віслою і Даугавою на заході і до верхів'їв Десни, Сейму і навіть Угри й Оки на сході;

— Україну, яка успадкувала кордони Великої Скіфії, в лісостеповій і поліській зонах Правобережжя заселяли склавіни, на межі степу і лісостепу по обох боках Дніпра — анти; у степах — сармати, які несли за собою традиції черняхівської культури; а в Криму —носії ще більш ранніх культур включно з античними традиціями.

Кореспондуються з мовно-географічними ознаками і антропологічні. Щодо антропологічної будови населення Східної Європи, то в дослідженнях «Археология СССР» виділено чотири основні типи: два на території України, по одному на території Білорусі й на території Новгород-Псковської землі.

Тепер — до уваги прихильників теорії розселення праукраїнців на північ аж до Ільмень-озера як завойовників. За краніологічними матеріалами (будовою черепа), генетичний зв'язок новгородських слов'ян із подніпровськими неможливий, неймовірний. Антропологічний тип слов'ян не пов'язаний також з антропологічною будовою прибалтійсько-фінського населення, що жило в Новгород-Псковській землі. Найближчі аналогії черепам ранньо-середньовічних слов'ян Новгородської і Псковської земель є в північно-західній частині загальнослов'янського ареалу — в землях балтійських слов'ян, тобто переселення предків слов'ян новгородських і кривичів відбувалося з регіонів, що входили в басейни Одри і Вісли, а не Бугу, Дністра та південних областей Подніпров'я, тобто не з території України.

Яких-небудь історичних чи археологічних даних, що свідчили б про міграцію з України, немає. Таким чином, доведено, що і на території Білорусі та України, і на землях північної федерації формувалися й жили різні племена і народи.

Втім, появу на світ божий «москалів—руських—росіян» багато хто з поважних науковців, а надто —галасливих політиків, і сьогодні пояснює всьому світові за мотивами їх належності до Київської держави. Це така ж нісенітниця, відмічає В. Петрук, як і пов'язувати походження українців з польським впливом, тому що вони довгий час перебували в межах Речі Посполитої.

Нісенітницею є і наполягання на «символічних» аргументах: доводити за допомогою церковно-храмового будівництва на території Київської держави і за київськими зразками вирішальну участь українців в етногенезисі москалів-росіян. Це все одно, що оголосити їх напівіталійцями, адже московський Кремль збудований італійським архітектором та ще й в італійському стилі, чи напівгреками, бо двоголовий орел був улюбленим гербом Візантії, а нині є гербом Росії.

Ще більше спростовує роль українців в етногенезисі наших північно-східних сусідів хід державотворчих подій, а саме:

1. Ростов Великий на озері Неро згадується в літописах у 862 р., що до походу Віщого Олега на Київ — отже, своїм походженням населенню Київської держави не зобов'язаний. З IX по XI ст. він залишався головним містом у мерянській (фінській) землі, заселеним венедами і варягами.

2. Суздаль заснований на місці мерянського селища (перша згадка про нього — 1024 р.) і другим виконував роль регіонального центру за князювання Юрія Долгорукого (1125—1157 рр.).

3. Владимир, заснований Володимиром Мономахом (1108—1109 рр.), став третьою столицею Ростово-Суздальського князівства, яке в 1157 р. перетворилося на Володимиро-Суздальське і проіснувало до II половини XV ст., зберігаючи значну частину фінського населення.

Тільки після цього державотворчу естафету підхопило Московське князівство.

Отже, і тут не може бути й мови ні про які корінні зв'язки, а тим більше спадкоємність київської державності Москвою, бо вона була не другою після Києва, а четвертою після Ростова Великого, Суздаля та Владимира — столицею нечорноземного краю, на окраїні мерянської землі. Другою вона була після Новгорода в загальнонаціональному розумінні для росіян. Але, шановні читачі, про це більш докладно ви можете дізнатися з розділу «Відгадай загадку: не друга, а четверта, не четверта, а друга».

Не оминув автор і розгляду такого терміну, як «Київська Русь». Його тенденційність і недоладність одразу впадає у вічі, коли спробувати знайти йому європейські аналоги — Краківську (або Варшавську) Польщу, Лондонську Англію чи Паризьку Францію, бо пристосований він виключно для підстановки в поняття Московської, Північно-східної і т. п. Русі. Широко й аргументовано розкривається суть та значення термінології у розділах «Київська Русь чи Київська держава (Русь)?».

Підсумовуючи дослідження такого складного, віками перекрученого історичного відрізку минулого України—Русі, необхідно зазначити таке: наукове дослідження В. Петрука є переосмисленням першоджерел нашої історії, без знання яких неможливий подальший процес національного самоусвідомлення українців. Особливо важливо усвідомити, що Україна є лише сусідом Росії, а не братом, а тим більше її творцем.

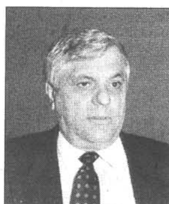
Ганна ПРИНЦ,
старший науковий співробітник Інституту економічного прогнозування НАНУ, кандидат економічних наук.

Замикали, бо економіка перевернута

Емісія неминуча. Але яка?

Припинення спаду виробництва і відродження сільського господарства має стати справою всіх гілок влади й ідеєю національного порятунку

Спад виробництва й збитковість сільського господарства досягли в Україні такого критичного рівня, коли фактично втрачено продовольчу безпеку країни. Навіть за зменшення вдвічі попиту на продовольство й сільськогосподарську продукцію через втрату купівельної спроможності населення і зниження рівня харчування людей сільське господарство країни вже не здатне забезпечити населення України продуктами харчування. Особливо відчутна нестача виробництва тваринницької продукції — молока, м'яса, яєць, що покривається імпортом.

Сільське господарство України, яке виробляло втричі більше сільськогосподарської продукції на душу населення, ніж у світі, та експортувало 3 мільйони тонн цукру, більш як 10 мільйонів тонн зерна, 1,5 мільйона тонн олії, 1,5 мільйона тонн м'яса і 3 мільйони тонн молочної продукції, втратило не тільки зовнішні ринки, а й стало неконкурентоспроможним на зруйнованому внутрішньому ринку.

Будь-яке загострення внутрішньої, континентальної чи світової фінансової кризи може припинити потік харчової продукції в Україну і призвести до голоду.

Відмежування керівництва країни від державного регулювання виробництва, ринку, ціноутворення і товарних потоків у агропромисловому секторі призвело до того, що, за даними ДАК «Хліб України», виникла проблема нестачі 1 мільйона тонн зерна для Києва і 800 тисяч тонн зерна для регіональних потреб до врожаю 1999 року.

Показники результатів виробничо-фінансової діяльності сільського господарства за 1998 рік свідчать, що криза спаду виробництва і збитковості поглиблюється. Загострюються тенденції наростання неспроможності сільгосппвиробників виростити і зібрати навіть вдвічі менший врожай, вирізання худоби і банкрутства всієї галузі.

У 1998-му, досить сприятливому році, з причин відсутності фінансового забезпечення виробництва та недостатнього і невчасного постачання пально-мастильних матеріалів монополізованим пально-мастильним ринком зібрано всього близько 24 мільйонів тонн зерна (на рівні 1913 року). При тому, що в 1990 році Україна зібрала 51 мільйон тонн.

За прогнозними довідками липня, коли вже фактично був сформований врожай, виробництво зерна мало б бути на рівні 37,5 мільйона тонн, через місяць прогнози змінилися на 28 мільйонів тонн, а фактично зібрано близько 24 мільйонів, тобто втрачено не менш як 13 мільйонів тонн і недодано 4,5 мільярда гривень валового внутрішнього продукту.

За неспроможності сільгосппвиробників викупити пально-мастильні матеріали не зорано 10 мільйонів гектарів ріллі, або 55% площ під майбутню весняну сівбу, недосіяно більш як мільйон гектарів, або 15% озимих зернових культур.

Ще загрозливіша ситуація в тваринництві. За 1998 рік вироблено м'яса менше на 334 тисячі тонн, або на 14%. На мільйони голів, або на 8,5 % скорочено чисельність великої рогатої худоби.

Це є наслідком впровадження курсу невдалих економічних реформ, корекції якого вимагала депутатська фракція Селянської партії України ще в жовтні 1995 року, пропонуючи аграрні реформи і Концепцію аграрної політики України. Але й потому наші пропозиції не були прийняті. Нав'язана «згори» аграрна реформа в Україні, розпочата під гаслом комерціалізації ринку сільгосппродукції і прискореної земельної реформи, за пропозиціями західних радників, замість комплексної аграрної політики перетворилась у систему заходів на виконання вимог Міжнародного валютного фонду. Вона остаточно зруйнувала і монополізувала ринок сільгосппродукції, паритетність цін на неї і засоби сільськогосподарського виробництва, зруйнувала виробничі сили села і вдвічі зменшила продуктивність сільськогосподарського виробництва.

Не враховано урядом і пропозиції фракції Селянської партії України з бюджетного забезпечення відродження сільськогосподарського виробництва в 1999 році. Бо вони грунтуються не на вимогах МВФ, якими керується уряд, а на засадах відповідальності всіх гілок влади за відродження сільського господарства і гарантуванні продовольчої безпеки країни. Це — відновлення на кризовий період державного регулювання ринку сільгосппродукції і засобів сільськогосподарського виробництва, механізму державного замовлення на основні види сільгосппродукції, пально-мастильні матеріали, основні засоби виробництва, кредитне фінансове забезпечення виробництва, надання під державне замовлення емісійного грошового кредиту.

Запропонований фракцією шлях бюджетного забезпечення відродження сільськогосподарського виробництва не враховано в державному бюджеті на 1999 рік через відмову уряду і непідтримку наших пропозицій народними депутатами правого блоку, які виступають за політику уряду, нав'язану транснаціональним капіталом.

Така позиція уряду і частини народних депутатів змушує фракцію вдруге звернутися до Президента України як до голови держави з вимогою взяти на себе відповідальність за відродження сільського господарства та продовольчу безпеку держави і згуртувати всі гілки влади на розв'язання цієї доленосної для України проблеми.

Пропонуємо основні напрями аграрної політики, спрямовані на відродження агропромислового виробництва, альтернативи яким немає і виконання яких потребує не тільки здатності влади взяти на себе відповідальність, а й згуртованості навколо неї всього народу, як навколо ідеї національного порятунку.

Фракція Селянської партії України вважає, що єдиним виходом із ситуації, що склалася у сільському господарстві і загалом в економіці України, є відродження виробництва на основі грошової та кредитної емісії в пріоритетні галузі. Без швидкого поповнення оборотного капіталу в 1999 році сільське господарство буде остаточно зруйноване. Тому зараз для України вже немає питання, проводити чи не проводити емісію грошей. Є питання: як її проводити?

Вважаємо, що пропозиції фракції про надання емісійного кредиту обсягом 5 млрд. гривень під авансування виробництва і закупки сільгосппродукції в 1999 році, встановлення паритету цін на сільгосппродукцію, пально-мастильні матеріали та на інші головні засоби сільськогосподарського виробництва через механізм державного замовлення мають стати розв'язанням питання, як проводити неминучу емісію й відроджувати сільське господарство.

Розв'язання такої складної проблеми потребує рішучих кадрових змін в уряді і керівництві Національного банку, заміни голови Національного банку, міністра агропромислового комплексу, міністра фінансів, міністра економіки та голови правління державної акціонерної компанії «Хліб України», які «заручені» Міжнародним валютним фондом і не здатні впроваджувати політику національного порятунку.

Сергій ДОВГАНЬ,
народний депутат України,
голова фракції
Селянської партії.

У комітетах Верховної Ради

Опіка над свободою слова

У Комітеті Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації відбулася зустріч з головою місії Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) в Україні Чарльзом Магі на його прохання. Йшлося про підготовку візиту в Україну керівника новоствореного у штабквартирі ОБСЄ (Відень) Представництва в справах свободи слова та засобів масової інформації Фраймута Дуве.

Голова парламентського комітету Іван Чиж поінформував гостя про стан і проблеми свободи слова в нашій країні. Розмова торкалась, зокрема, дискредитаційних акцій, яких зазнають газети «Правда Украины», «Політика», «Киевские ведомости», «Зеркало недели», численних скарг у зв'язку з порушеннями свободи слова і преси, невиправданого застосування до ЗМІ і журналістів судових стягнень (штрафів).

Було висловлено обопільне сподівання на співпрацю, допомогу Україні в утвердженні свободи слова та інформації відповідно до правових норм у європейських країнах.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Читацький мікрофон

Клас як дзеркало народних обранців

Розповідаю нову тему на уроці історії в одинадцятому класі. Спостерігаю за учнями, чомусь не всі уважно слухають. Дехто перегортає якусь цікаву для них газету, дівчата розглядають журнал мод, інші тихенько про щось розмовляють. Раптом Василь С. встає з-за останньої парти і йде по класу. Роблю зауваження. А він у відповідь:

— А ви що, не дивитесь телевізор?

— До чого тут телевізор?

— Як то «до чого»? Ви хіба не бачите, що робиться у залі Верховної Ради?

Що я міг на це відповісти?

А ось ще випадок, стався він теж в одинадцятому класі, але у вечірній школі. Не знаю, що не поділили між собою Юля і Олег, але засперечалися до крику. Раптом Юля встає, підходить до Олега і дає йому ляпаса. Мені довелося стати між ними, щоб припинити сварку. І раптом чую за спиною:

— О, та ти, як Наталка Вітренко!

Ці невигадані історії свідчать про те, який вплив мають на молодь і на всю громадськість слова і вчинки народних депутатів. Тож усім їм, і особливо керівництву Верховної Ради, варто про це пам'ятати завжди, не допускати грубощів, дотримуватися дисципліни і правопорядку.

Федір ЛЮДНИЙ, учитель.

Кам'янка Черкаської області.

Заява

фракції виборчого блоку Соціалістичної і Селянської партій України «Лівий центр» з приводу політичного терору в Україні

Наша фракція звертає увагу громадськості на те, що правлячий режим розв'язав великомасштабне переслідування Соціалістичної партії України та її активу.

Так, 23 грудня 1998 року, як уже повідомлялося, в своєму будинку було по-звірячому побито, після чого він помер, Валерія Самійловича Черевка — помічника-консультанта народного депутата України, секретаря політради Соціалістичної партії України Станіслава Ніколаєнка.

Уже в новому році в результаті автомобільного наїзду загинула Людмила Борисівна Яринчина, помічник-консультант народного депутата України, секретаря нашої фракції, першого секретаря Київського міськкому СПУ Валентини Семенюк.

Ми вважаємо, що ці вбивства не випадкові — вони є ланками єдиної системи політичного терору та переслідувань представників лівих партій.

Ми бачимо, що причина небезпечного розвитку подій пов'язана з підготовкою до виборів президента і що основний удар спрямовано проти голови Соціалістичної партії України Олександра Мороза.

Правлячий режим, відкинувши всілякі маски, розгортає переслідування його прихильників, прагне зірвати його зустрічі з виборцями, як це було в м. Бровари та в смт Макарові Київської області.

У Вінниці звільнено з роботи інженера Геннадія Яковича Дяченка тільки за те, що він, будучи активним членом Соціалістичної партії України, організував зустріч виборців з Олександром Морозом.

Переслідують керівників підприємств, де відбуваються зустрічі, їх організаторів, а також керівників місцевих органів влади, де виборчий блок Соціалістичної і Селянської партій України отримав найбільшу підтримку. Особливо це характерно для Київської, Житомирської, Полтавської і Черкаської областей.

У ряді місць заборонено публікації матеріалів соціалістів, зазнають погроз та шантажу керівники ЗМІ, особливо електронних, за висвітлення позиції членів СПУ, їхнього лідера О. Мороза із злободенних питань. Переслідується мета — будь-що не допустити його присутності в засобах масової інформації, не дозволити громадянам України дізнатися правду про причини нинішнього стану людей та можливості позитивної зміни ситуації.

За вказівкою адміністрації Президента практично повсюдно збирають досьє про політичну благонадійність керівників, безцеремонно порушується право трудящих на проведення зборів з приводу ініціювання референдуму про дострокове припинення повноважень нинішнього Президента. Водночас, використовуючи незаконні засоби, та сама адміністрація нав'язує місцевим органам влади ініціювання референдуму за продовження окремих повноважень Президента, що суперечить Конституції України та бажанню більшості її громадян.

Ми звертаємося до всіх громадян, політичних партій і рухів з нагадуванням про загрозу політичного терору, який сьогодні розв'язано проти Соціалістичної партії України, а завтра може бути спрямовано і проти них.

Ми вважаємо за необхідне:

поставити вимогу до Президента України як гаранта дотримання Конституції України, до Генерального прокурора України покласти край політичному терору, фізичним розправам з опозиційними діячами і притягнути до відповідальності винних в організації їх переслідування.

Залишаємо за собою право використати всі законні засоби захисту своїх політичних прав.

Співкоординатор фракції
Сергій САС.

12 січня 1999 року.

За логікою позаземних цивілізацій

«Як можна продавати за мільярд гривень організацію, яка заробляє 200 мільйонів гривень щорічно? Де логіка? Ну, хай би йшлося принаймні про три мільярди доларів...»

Після того, як Верховна Рада відхилила законопроект про приватизацію «Укртелекому», це питання набуло чималого розголосу серед громадськості. А з опублікуванням указу Президента про програму приватизації на 1999 рік, який може вступити в дію у лютому, проблеми роздержавлення майна палко дискутуються поміж депутатського корпусу.

Народний депутат України, член фракції Партії зелених Ігор КИРЮШИН вважає:

— Не знаходжу для себе пояснення, як можна продавати за мільярд гривень організацію, в даному разі «Укртелеком», яка заробляє 200 мільйонів гривень щорічно. Не розумію логіки такого продажу. Та ще за таку сміховинну ціну. Ну, хай би йшлося принаймні про три мільярди доларів...

Втім, можу зрозуміти прагнення Президента залатати дірки у бюджеті, щоб хоч якось виправити становище з боргами у зарплатах і пенсіях.

— У зв'язку з наближенням президентських виборів?

— Не тільки у зв'язку з виборами. Це треба робити сьогодні, шукати всі можливі засоби. Адже заборгованість не зменшується, а зростає.

— Але, може, за «Укртелеком» ніхто більше й не заплатить?

— Не буду сперечатися. Справді, сьогодні продати «Укртелеком» дорожче навряд чи вийде. Ціни на акції у світі знизились у п'ять-десять разів. Знайти покупця на таку суму за живі долари складно. То чи не краще зачекати? Сьогодні просто абсурдно продавати за безцінь свою власність. Так можна продати нафто- і газопроводи, щоб терміново наповнити бюджет. В Україні є три реальні прибуткові об'єкти — це якраз «Укртелеком» та магістральні нафто- і газопроводи.

— Отже?

— Отже, організації, які мають прибутки і можливості їх збільшувати, сьогодні, на моє глибоке переконання, виставляти на приватизацію передчасно. Треба за конкурсом передавати ці об'єкти в управління передусім вітчизняним фахівцям. А якщо є можливість, запросити управлінців із Заходу, не боятися цього.

— Тоді за традицією пошлемося на досвід того ж Заходу?

— Будь ласка. Маргарет Тетчер виставляла на приватизацію тільки ті об'єкти, які не приносили державі прибутків.

— Збиткові?

— Так. Але не відразу. Спочатку вона міняла на цих підприємствах менеджерів. За допомогою нових управлінців та з допомогою держави ці підприємства виводилися на прибуткові і тільки тоді виставлялися на продаж. Єдиною метою такої політики було якнайдорожче продати, одержати в казну якнайбільше грошей.

Чому б не виходити з цієї західної логіки, а не з логіки якихось позаземних цивілізацій?

— Але ж тепер і збиткові підприємства також продаються за живі гроші?

— Тут логіка, як кажуть, залізна. Діють два варіанти. Перший — продать за безцінь. Другий — інвестор з капіталом купує таке підприємство, щоб закрити його як конкурента. Таких прикладів, коли іноземні компанії купували підприємства і тут же їх закривали, в Україні досить.

— Ваша особиста позиція у питаннях приватизації?

— Може, для когось це буде парадоксом, але мої погляди в цьому питанні повністю збігаються з поглядами комуністів.

Комуністи кажуть: сьогодні державну власність продавати безглуздо, бо вона буде продана за безцінь. Необхідно прийняти закон (повторюю: закон!) про передачу цієї власності в управління своїм менеджерам і національним компаніям. Це треба зробити в першу чергу. Спочатку спертися на власні сили. Вивести частину підприємств із кризи й одержати за них значно більше, ніж ми зараз просимо. А ті, хто цього доб'ється, хай візьмуть частину акцій цих підприємств або частину прибутку, який вони заробили. Це стосується тільки сьогоднішнього дня. І якщо я кажу «ми проти приватизації», то це означає тільки одне: ми проти дешевої приватизації. Я вже згадував про три реальні прибуткові об'єкти в Україні: це —магістральні нафто- та газопроводи й «Укртелеком». Але сьогодні вже й «Укргаз» збитковий.

— Чому?

— А як він може бути прибутковим, коли газ із Росії ми одержуємо по 80 доларів за 1000 кубометрів? Звичайно, збитковий. Сьогодні всі наші підприємства, які користуються російським газом за такою ціною, нездатні конкурувати зі спорідненими російськими підприємствами, які одержують газ по 10 доларів за 1000 кубометрів. Навіть важко уявити, як у таких умовах можна конкурувати. Тож росіяни свою промисловість намагаються підтримати, а ми свою —гробимо.

— Свідомо?

— У даному разі не має значення, свідомо чи несвідомо. Фактом є те, що її вже майже занапастили. Замість того, щоб підприємствам постачати український газ і підтримувати промисловість, ми їм російський по 80 доларів.

А собівартість українського газу, за моїми підрахунками, не вища 20 доларів за 1000 кубометрів. Хоча, до речі, це дуже складне питання, таємниця за сімома замками, яку я намагаюся дізнатися. Отже, якщо ми хочемо поставити на ноги вітчизняну промисловість, ми повинні перевести її на наш власний газ. Але тут щось не те коїться...

— Де ж він зникає?

— У тому-то й справа, що зникає. Начебто, за всіма даними, український газ іде на потреби населення. Насправді де губляться його струмки і струмочки — ніхто не відповість. А добувається 18 млрд. кубометрів, причому об'єми можна швидко наростити.

— Однак на бідність самі газівники не повинні скаржитися, коли народний депутат Юлія Тимошенко навіть пропонує прибутки від магістральних нафто- і газопроводів одібрати у них і направити до бюджету.

— Ця пропозиція подібна до смертного вироку для енергокомплексу країни. Це — катастрофа. Справді, магістральні трубопроводи якийсь рік можуть перебитися без експлуатаційних прибутків, але гроші ці слід терміново направити на добудову й реконструкцію атомних і теплових електростанцій. Сьогодні наша енергетика — на краю розорення. Цю зиму ми ще якось перебудемо, та наступної, коли не вжити термінових заходів, важко сказати, що буде. Сім років ми експлуатували те, що нам дісталося, не витрачаючи грошей. При цьому розводили руками і казали: ой, валиться. От і розвалилася вся промисловість. А якби ще два роки тому ми віддали фабрики і заводи в управління своїм власним підприємцям з однією умовою — звітувати за прибутки, крок у розвитку вітчизняної індустрії був би зроблений.

— Тим часом чимало депутатів готові проголосувати за підвищення цін на транспортування нафти і газу. Чи можливо це?

— Звичайно, можна Росію, як мовиться, зґвалтувати. Та не слід забувати ось що: ми повністю залежимо від Росії в енергоносіях. Газ купуємо по 80 доларів за 1000 кубометрів, хоча зараз на світовому ринку могли б брати і по 40 доларів.

— Тоді хто кого обкрадає? Це я у зв'язку з листом Рема Вяхирєва, що наробив стільки галасу, нашому прем'єрові.

— Справді, питання можна поставити і таким чином — хто кого обкрадає, оскільки ми щоденно спалюємо газу на 5—6 млн. доларів. Але про це треба було говорити, коли підписувалися угоди, логіка яких просто огидна. Треба було битися за кожний долар. А тепер Росія скаже: добре, ми згодні, але розплачуйтеся живими грішми, а не товарами. За живі гроші ми купимо ті ж товари і, може, дешевше та кращої якості. Це —один бік медалі. Другий — як тільки ми піднімемо ціни за транспортування, Росія може підняти їх на нафту і газ. І ми нічого не зробимо. Уявіть, що ми живемо на острові, до якого підведена одна-єдина труба з питною водою. Ми кажемо: не будемо платити за воду, бо дорого. І одержуємо відповідь: не платіть, живіть без води. Зараз Росія і Україна схожі на двох жебраків, які намагаються будь-що вимамити один в одного копійчину.

Вихід для України один: енергійніше облаштовувати альтернативні джерела енергоресурсів, енергійніше розвивати власні — до речі, зовсім не бідні.

— Ваші прогнози?

— Ніхто не хоче казати: я — песиміст. Всі запевняють у власному оптимізмі. Цей рік буде важчий, ніж минулий, бо підходять строки розплачуватися за зовнішні позики. Причому, ми змушені будемо платити величезні суми за борги. Президент, який заступить на пост після виборів...

— ... Ви самі підійшли до цього питання. Хто ж заступить на цей пост?

— Сьогодні в Леоніда Кучми, на мій погляд, є два реальні конкуренти. Президент — це все-таки державна машина, і якщо його команда захоче, він переможе. Правда, не зовсім ясно, чого хоче його команда. Однак повернімося до конкурентів. Найреальніший — це Олександр Ткаченко, другий — Петро Симоненко.

Олександр Миколайович, незважаючи на його суржик у парламенті (він йому подобається, а ми всі розуміємо іміджеві речі), — сильний політик. Дуже сильний. Його програма національного відродження хоча й обіцяє бути популістською, як і інші подібні програми, але вона надзвичайно своєчасна політично. Якщо він піде на вибори, то піде як кандидат у президенти зі своєю програмою.

— Але Олександр Ткаченко не раз заявляв, що не збирається балотуватися на президентських виборах.

— Тому він і сильний політик. Весна все покаже, рішення Ткаченко прийматиме сам, а курчат рахуватимемо разом восени, бо в Петра Симоненка шанси також могутні.

Жаль, що недооцінюється фактор прем'єра. Валерій Пустовойтенко — талановита людина. Але у нас прем'єри, так уже склалося, хлопчики для биття. Сьогодні Пустовойтенко в ролі пожежника, і йому не позаздриш...

— Дякую за розмову.

Записав
Анатолій КАРАСЬ.

Хто, чому і чим дихає у президентську спину

Коні не винні, але їх міняють

Регіон: політичний спектр

Коли я завів розмову зі знайомим журналістом про політичне життя на Волині, то почув у відповідь:

— А хіба в області є політичне життя? Все тихо і спокійно — зимова сплячка. Ті, що вважають себе політиками, гарно прилаштувалися, їх ніхто не чіпає. Їм і так добре, навіщо якийсь клопіт...

Важко мені заперечити колезі. Але все-таки... Волинь ніколи не стояла на узбіччі суспільно-політичних процесів, що проходили в нашій державі у різні роки. Звичайно, слід враховувати соціальний статус області, її економічний, науковий стан. Не можна стояти на одному щаблі із львів'янами, киянами, дніпропетровцями. Як кажуть, різні вагові категорії. Але на Волині в політичному житті завжди було щось своє — вперто-тихополісся, властиве тільки волинянам.

Читачі граються у вибори глави держави

Популярна волинська обласна газета «Віче» більш як два місяці тому оголосила серед читачів конкурс «Президент-прогноз-99». У кожному номері друкує спеціальні талони, куди читачі вносять імена тих, кого хочуть бачити главою держави. Як сказав головний редактор газети Василь Простопчук, на таку високу активність читачів він не сподівався. Конкурс проводять у 12 турів. За результатами кожного з них один з учасників, який правильно передбачив лауреата місяця, отримує від спеціального журі цінний подарунок, а його прізвище заносять у комп'ютерну базу даних для суперрозіграшу після завершення усіх турів та виборів нового Президента України.

Газета заінтригувала своїх читачів ще й тим, що повідомила: редакція сприятиме особистій зустрічі суперучасника з Президентом нашої держави в особняку на вулиці Банковій у столиці. А кому з нас не хочеться потиснути руку Президентові?

Журналісти газети вважають, що Олександр Миколайович має всі підстави взяти участь у третьому турі «Президент-прогноз-99».

Так вважають на Волині. Один із відомих міських голів області з цього приводу сказав:

— Олександра Ткаченка люблять і поважають у селі. Якщо він зробить крок назустріч мешканцям міста, то матиме неабиякий шанс стати Президентом України. Звичайно, якщо погодиться брати участь у виборах.

Відомий на Волині історик (він просив його прізвище не називати) сказав:

— Але можна було б підібрати людину і з молодих та високопатріотичних громадян. Шукаймо, гуртуймося всі в єдину українську родину. Щоб не втратити найдорожчого — незалежної України!

Варто над цими словами задуматися.

Чи мінятимуть коней на переправі?

Сьогодні в моді різні аналітичні та соціологічні центри. І ростуть вони, як гриби після дощу. Коли починаєш цікавитися результатами їхніх досліджень, то, як правило, чуєш одну відповідь: «Результатів нема, ще не встигли опрацювати...».

Через тиждень-два — те саме: «Не встигли опрацювати».

Але є на Волині й солідна організація, яка проводить соціологічні дослідження і наукові розробки в межах області та Західної України. Це — Західний Центр української академії політичних наук, що розташований у Луцьку. Його створено в 1997 році. Генеральним директором призначено доктора політичних наук, академіка Богдана Яроша. Серед основних напрямів діяльності центру — вивчення, аналіз соціально-політичних орієнтацій та настроїв населення регіону, громадської думки, соціальної напруженості, електоральної поведінки, способу життя тощо.

Богдан Олексійович люб'язно надав мені досить цікаві матеріали. В опитуванні, яке провів центр серед населення області, є таке запитання: «Кому належить реальна влада в нашій країні?». Майже 56 відсотків опитаних відповіли — «тіньовикам», мафії. І лише 18 відсотків — Верховній Раді України, а 10 —Президенту. Для народу — 2 відсотки. А на запитання «Хто має керувати країною?» волиняни відповіли: Президент — 86 відсотків, Верховна Рада — 25, Кабінет міністрів — 19 відсотків.

— Особливу увагу звертаємо на ті соціально-політичні процеси, що проходять на Волині, — сказав Богдан Ярош. — Нас цікавлять політичні орієнтації, соціальна напруженість та соціальне самопочуття волинян. За результатами останнього опитування, більш як 33 відсотки волинян вважають, що в області існує незначна соціальна напруженість, а ось 15 відсотків бачать загрозу серйозних конфліктів.

На запитання «Що найбільше турбує людей в нинішніх умовах?» майже 60 відсотків опитаних відповіли: «Несвоєчасна виплата заробітної плати».

Ці результати збігаються з анкетуванням, що проводить на Волині Центр соціальних і політичних досліджень та технологій, який очолює Іван Цимбалюк.

— Головне, що ми визначили для себе, — люди хочуть жити в самостійній Україні, — зазначив Іван Лук'янович. — Що стосується симпатії до політичних партій, то волиняни віддають першість Народному руху України, за ним йдуть комуністи, партія «Реформи та порядок», зелені.

***

Що ближче до президентських виборів, тим жвавіше політичне життя. Наприклад, на Волині створено виборчий блок «Рух», в який ввійшли НРУ, КУН, УРП (як засновники) та громадські організації — Молодіжний Рух, Молодий республіканець та інші. Нещодавно за їх участю відбулися збори патріотичних громадян міста Володимира-Волинського. Обрано орган самоорганізації населення — раду територіальних громад. Прийнято відповідне положення, де головним є обрання гідного кандидата на президентський пост від організацій і партій національно-патріотичного спрямування.

Попри те, що на вулиці зима, сніг і мороз, в політиці в цей час — гарячий подих передвиборних баталій. У всіх одне запитання: чи мінятимуть коней на переправі?

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Інформація про додатковий випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Оксана Плюс»

І. Характеристика емітента.

1.1. Код ЗКПО - 21561056. Код ЗКГНГ - 96190.

1.2. Повне фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство «Оксана Плюс».

1.3. Юридична адреса та місцезнаходження: 254655, м. Київ, пр. Червоних козаків, 21.

1.4. Телефон: 246-72-59. Телефакс: 246-73-98.

1.5. Товариство засновано 15 жовтня 1993 року.

1.6. Товариство зареєстровано Московською районною державною адміністрацією м. Києва 23.12.93р., перереєстровано Мінською районною державною адміністрацією м. Києва 31.01.97 р. (реєстраційний №05836).

1.7. Предметом діяльності Товариства є ефективне управління залученими та власними коштами та реалізація на основі отриманого прибутку економічних та соціальних інтересів акціонерів та працівників Товариства.

1.8. Фінансові та економічні показники перевірені та підтверджені аудиторською фірмою «АНОР», ліцензія на аудиторську діяльність №000594 від 14.03.95р. (252023, м. Київ, Спортивна пл.,1).

1.8.1.Основні показники балансу Товариства на 01.01.97р., 01.01.98р. та 01.10.98р. (в тис. грн.)

Найменування показника	Код рядка	на 01.01.1997	на 01.01 1998	на 01.10 1998
1	2	3	4	5
І. Основні засоби та інші позаоборотні активи				
-				
Основні засоби:				
залишкова вартість	010	-	-	-
знос (02)	011	-	-	-
первісна вартість (01)	012	-	-	-
Нематеріальні активи:		-	-	-
залишкова вартість	020	-	-	-
знос (02)	021	-	-	-
первісна вартість (04)	022	-	-	-
Незавершені капітальні вкладення	030	-	-	-
(33,35,61)		-	-	-
Устаткування (07)	035	-	-	-
Довгострокові фінансові вкладення (58)	040	16.8	13.7	16.8
Майно в оренді (11)	050	-	-	-
Інші позаоборотні активи	060	-	-	-
Всього по розділу І	070	16.8	13.7	16.8
ІІ. Запаси і затрати		-	-	
Виробничі запаси (05, 06, 08, 10)	080	-	-	-
Тварини на вирощуванні та відгодівлі(09)	090	-	-	-
Малоцінні і швидкозношувані предмети:		-	-	-
залишкова вартість	100	-	-	-
знос(13)	101	-	-	-
первісна вартість (12)	102	-	-	-
Незавершене виробництво (20,21,23,29,30,44)	110	-	-	-
Витрати майбутніх періодів(31)	120	-	-	-
Готова продукція (40)	130	-	-	-
Товари:		-	-	-
купівельна вартість (41)	140	-	-	-
товарні надбавки (42)	141	-	-	-
продажна вартість (41)	142	-	-	-
Всього по розділу ІІ	150	-	-	
ІІІ. Грошові кошти, розрахунки та інші активи				
Товари відвантажені, не сплачені в строк (45)	160	-	-	
Розрахунки з дебіторами:		-	-	-
за товари, роботи,		-	-	-
послуги, строк оплати		-	-	-
яких не настав (62,76)	170	-	-	
за товари, роботи, послуги, не сплачені в строк (62,76)	180	-	-	-
по векселях одержаних (59)	190	-	-	-
з податкових розрахунків (67)	195	-	-	-
з бюджетом (68)	200	-	-	-
з персоналом за іншими операціями (73)	210	-	-	-
по авансах виданих (61)	220	-	-	-
з учасниками (75)	225	-	-	-
з дочірніми підприємствами (78)	230	-	-	-
з іншими дебіторами (63, 70, 71, 72, 73, 76, 84)	240	-	-	-
Короткострокові фінансові вкладення (58)	250	-	-	-
Грошові кошти:				
каса (50)	260	-	-	-
розрахунковий рахунок (51)	270	-	0.2	0.3
валютний рахунок (52)	280	-	-	-
інші грошові кошти (54,55,56)	290	-	-	-
Використання позикових коштів (82)	300	-	-	-
Інші оборотні активи	310	-	-	-
Всього по розділу ІІІ	320	-	0.2	0.3
Баланс (сума рядків 070, 150, 320)	***330***	***16.8***	***13.9***	***17.1***

Найменування показника	Код рядка	на 01.01.1997	на 01.01 1998	на 01.10 1998
1	2	3	4	5
1. Джерела власних та прирівнених до них коштів			-	-
Статутний фонд (капітал) (85)	400	17.0	17.0	17.0
Додатковий капітал (88)	405	-	-	-
Резервний фонд (88)	410	-	-	-
Фінансування капітальних вкладень (93,94)	420	-	-	-
Розрахунки за майно (76)	425	-	-	-
Спеціальні фонди і цільове фінансування (87,88,89)	430	-	-	-
Амортизаційний фонд (86)	440	-	-	-
Відстрочена податкова заборгованість (95)	450	x	-	-
Доходи майбутніх періодів (83)	455	-	-	-
Резерви майбутніх виплат і платежів (89)	460	-	-	-
Реструктуризований борг (60)	465	-	-	-
Нерозподілений прибуток минулих років (98)	470	-	-	-
Заборгованість за майно в оренді (99)	475	-	-	-
Прибуток:		-	-	-
- нерозподілений звітного року (80)	480	X	-	1.4
використиний у звітному році (81)	481	x	-	-
звітного року (80)	482	x	-	1.4
Збитки:				
минулих років (98)	485	-0.2	-0.2	-3.1
звітного року (80)	490	x	-2.9	-
Всього по розділу І	495	16.8	13.9	15.3
ІІ. Довгострокові пасиви	-	-	-	-
Кредити банків (92)	500	-	-	-
Позикові кошти (95)	510	-	-	-
Інші довгострокові пасиви	520	-	-	-
Всього по розділу ІІ	530	-	-	-
ІІІ. Розрахунки та інші короткострокові пасиви пасиви				
Кредити банків (90)	600	-	-	-
Позикові кошти (95)	610	-	-	-
Кредити та позики, що не погашені в строк	620	-	-	-
Розрахунки з кредиторами:		-	-	-
за товари роботи і послуги строк сплати яких не настав (60,76)	630	-	-	-
за товари, роботи і послуги,		-	-	-
не сплачені в строк (60,76)	640	-	-	-
по векселях виданих (66)	650	-	-	-
по авансах одержаних (61)	660	-	-	-
- з податкових розрахунків (67)	665	-	-	-
з бюджетом (68)	670	-	-	-
по позабюджетних платежах (65)	680	-	-	-
по страхуванню (69)	690	-	-	-
по оплаті праці (70)	700	-	-	-
з дочірніми підприємствами (78)	710	-	-	-
з учасниками (75)	715	-	-	-
з іншими кредиторами (71,76)	720	-	-	1.8
Позики для працівників (97)	730	-	-	-
Інші короткострокові пасиви	740	-	-	-
Всього по розділу ІІІ	750	-	-	1.8
Баланс (сума рядків) 495, 530,750)	***760***	***16.8***	***13.9***	***17.1***

ДОВІДКИ

Найменування показника	код рядка	За 1997р. залишок на 01.01 97р.	нараховано (створено, одержано)	витрачено (перераховано)	залишок на 01.01 98 р.	За 9 міс. 1998р. нараховано (створено, одержано)	витрачено (перераховано)	залишок на 01.10. 98 р.
Використано на фінансування капітальних і фінансових вкладень (інвестицій):								
амортизація основних засобів	900	-	-	-	-	-	-	-
амортизація нематеріальних активів	905	-	-	-	-	-	-	-
прибуток, що спрямовується на розвиток і вдосконалення виробництва та соціальної сфери	910	-	-	-	-	-	-	-
бюджетні та позабюджетні кошти	920	-	-	-	-	-	-	-
інші залучені кошти	930	-	-	-	-	-	-	-
Всього (рядки 900-930)	940	-	-	-	-	-	-	-
Рух грошових коштів: гривень-всього	945	-	1348.2	1348.0	0.2	2.1	2.0	0.3
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	946	x	-	-	x	-	-	x
Іноземної валюти-всього	950	-	-	-	-	-	-	-
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	951	x	-	-	x	-	-	x
Внутрішня заборгованість: дебіторська (рядки 160-240)	960	-	x	x		x	x	
кредиторська (рядки 630-720)	970	-	x	x		x	x	
Фінансова допомога на зворотній основі , строк повернення якої минув	980	-	-	-	-	-	-	-
Товарний кредит	985	-	-	-	-	-	-	-
Бюджетна позичка на закупівлю сільгосппродукції, строк повернення якої минув	990	-	-	-	-	-	-	-
Аванси за рахунок бюджетної позички, строк повернення яких минув	995	-	-	-	-	-	-	-

1.8.2. Звіт про фінансові результати та їх використання (в тис. грн.)

І. Фінансові результати

Найменування показника	Код рядка	1996 р. Прибутки	1996 р. Збитки	1997 р. Прибутки	1997 р. Збитки	9 місяців 1998р. Прибутки	9 місяців 1998р. Збитки
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	-	x	1345.1	x	40.5	x
Державне регулювання цін	011	-	x	-	x	-	x
Податок на додану вартість	015	x	-	x	-	x	-
Акцизний збір	020	x	-	x	-	-	-
Затрати на виробництво реалізованої продукції (робіт, послуг)	040	x	-	x	1345.1	-	37.1
Комерційні витрати	045	x	-	x	2.9	x	2.0
Результат від реалізації	050	-	-	-	2.9	1.4	-
Інші операційні доходи і витрати	060	-	-	-	-	0.1	-
Доходи від володіння корпоративними правами	070	-	x	-	x	-	x
Відсотки до одержання	080	-	x	-	x	-	x
Інші позареалізаційні доходи і витрати	085	-	-	-	-	-	-
Усього прибутків і збитків	090	-	-	-	2.9	1.4	-
Балансовий прибуток або збиток	100	-	-	-	2.9	1.4	-
Податок на прибуток	105	x	-	x	-	x	-
Інше використання прибутку	110	x	-	x	-	x	-
Нерозподілений прибуток (непокриті збитки) звітного року	120	-	-	-	2.9	1.4	-

ІІ. Використання прибутку

Найменування показника	Код рядка	За 1996р. Звітного року	За 1996р. Минулих років	1997 р. Звітного року	1997 р. Минулих років	За 9 міс.1998р. Звітного року	За 9 міс.1998р. Минулих років
Платежі до бюджету	200	-	x	-	x	-	x
Відрахування до резервного (страхового) фонду	210	-	-	-	-	-	-
Використано на: збільшення статутного фонду	215	-	-	-	-	-	-
виробничий розвиток	220	-	-	-	-	-	-
соціальний розвиток	230	-	-	-	-	-	-
заохочування	240	-	-	-	-	-	-
дивіденди	245	-	-	-	-	-	-
вилучення виручки	250	-	x	-	x	-	x
поповнення обігових коштів	255	-	-	-	-	-	-
інші цілі	260	-	-	-	-	-	-

ІІІ. Затрати на виробництво (витрати обігу)

Найменування показника	Код рядка	1997 р.	9 місяців 1998р.
Матеріальні затрати	300	1345.1	37.1
Витрати на оплату праці	310	-	-
Відрахування на соціальні заходи	320	-	-
Амортизація	330	-	-
Інші витрати	340	2.9	2.0
Разом	350	1348.0	39.1
Фактичні обсяги виробництва продукції (робіт, послуг)	360	1345.1	40.5

IV. Розшифровка окремих прибутків і збитків

Найменування показника	Код рядка	1997 р. Прибутки	1997 р. Збитки	9 місяців 1998р. Прибутки	9 місяців 1998р. Збитки
Прибутки (збитки) минулих років	400	-	0.2	-	3.1
Штрафи, пені, неустойки	410	x	-	x	-
Фінансові результати від: надзвичайних ситуацій	420	x	-	x	-
списання заборгованості, термін позовної давності якої минув	430	-	-	-	-
завищення цін і тарифів	440	-	x	-	x
	450	-	x	-	x
зміни курсу іноземних валют	460	-	-	-	-
ліквідація основних засобів	465	-	-	-	-
спільної діяльності	470	-	-	-	-
продажу основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей	480	-	-	-	-

реалізації цінних паперів	490	-	-	-	-
здачі окремого майна в оренду	495	-	-	-	-
купівлі та продажу іноземної валюти	500	-	-	-	-

V. Платежі до бюджету

Найменування показника	Код рядка	1996 р. Належить по розрахунку	1996 р. Фактично внесено	1997 р. Належить по розрахунку	1997 р. Фактично внесено	9 місяців 1998р. Належить по розрахунку	9 місяців 1998р. Фактично внесено
Акцизний збір	600	-	-	-	-	-	-
Податок на додану вартість	610	-	-	-	-	-	-
Фонд ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи	620	-	-	-	-	-	-
Рентні платежі	630	-	-	-	-	-	-
Ресурсні платежі	620	-	-	-	-	-	-
Інші податки і платежі	650	-	-	-	-	-	-

1.9. Звіт про статутний фонд:

1.9.1. Розмір статутного фонду - 17 000 (сімнадцять тисяч) гривень. Статутний фонд сплачений повністю.

1.9.2. Статутний фонд поділяється на 1 700 000 (один мільйон сімсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 01 копійка кожна.

1.10. Чисельність службовців Товариства на 01.10.98р. - 4 особи.

1.11. Чисельність акціонерів Товариства на 01.10.98р. - 41 особа.

1.12. Відомості про керівних працівників:

Посада	П. І. Б.	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Труд. стаж, років	Стаж роботи на цій посаді
Голова Правління	Федоренко Анатолій Васильович	1949	Вища к. е. н.	економіст	28	5 років
Заступник Голови Правління	Птіцин Віталій Юрійович	1959	Вища	інженер електронної техніки	18	6 місяців
Головний бухгалтер	Рагозіна Лариса Євгенівна	1946	Вища Курси бухгалтерів	інженер-механік бухгалтер	24	1 рік
Голова Ревізійної комісії	Москаленко Світлана Миколаївна	1964	Вища	економіст	13	6 місяців

II. Опис ділової діяльності емітента.

2.1. Товариство здійснює свою діяльність за наступними напрямами:
- залучення фінансових ресурсів;
- здійснення фінансових операцій в порядку, передбаченому чинним законодавством;
- дослідження ринку фінансових ресурсів та розробка рекомендацій для інвесторів;
- надання консультаційно-правових та методичних послуг з питань інвестиційної діяльності;
- інформаційна та рекламно-видавнича діяльність, яка підпорядкована забезпеченню статутних цілей і завдань;
- інші операції, які пов'язані з інвестиційною діяльністю і не суперечать чинному законодавству;
- зовнішньо-економічні операції, спрямовані на забезпечення статутної діяльності.

2.2. Обсяг укладених та виконаних угод з купівлі-продажу цінних паперів: в 1997р. - 2710,0 тис. грн.; за дев'ять місяців 1998р. - 80,8 тис. грн.

2.3. Товариство здійснювало інвестиції до статутних фондів товариств України: грудень 1993 р. - ВАТ «Наталя» (7900,00 грн.), ВАТ «Надія-інвест» (7900,00 грн.); червень 1994 р. - ВАТ «Наталя» (40,00 грн.), ВАТ «Гетьман-інвест» (6700,00 грн.); січень 1995 р. - ВАТ «Надія-інвест» (8500,00 грн.); січень 1996 р. - ЗАТ «Інвестиційний фонд «КІНТО-Бюджет» (500,00 грн.); червень 1998 р. - ВАТ «Наталя» (5000,00 грн.).

2.4. Товариство не здійснювало виробництва, не проводило наукових досліджень.

2.5. Протягом трьох календарних років, що передували емісії, дії по економічному оздоровленню (сануванню) не здійснювались; справ про банкрутство не порушувалось.

2.6. Збитки минулих років склали 3,1 тис. грн.

III. Дані про емісію цінних паперів.

3.1. Рішення про додатковий випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів 7 грудня 1998 року (Протокол №2).

3.2. Додатковий випуск акцій складається із 60 000 000 (шестидесяти мільйонів) простих іменних акцій номінальною вартістю 01 копійка кожна на загальну суму 600 000 (шістсот тисяч) гривень. Привілейовані акції, акції на пред'явника Товариством не випускаються.

3.3. Мета випуску акцій : залучені від емісії кошти будуть направлені на інвестування в цінні папери (50%), на фінансування інвестиційних проектів забезпечення енергозбереження (50%). Використання залучених коштів шляхом емісії акцій буде визначатись Правлінням в залежності від ринкових цін.

3.4. Товариство не здійснюватиме покриття збитків, пов'язаних з господарською діяльністю, за рахунок коштів, залучених від емісії.

3.5. Форма випуску акцій - документарна. Право власності акціонера на набуті ним акції посвідчується записом в системі реєстру власників акцій Товариства та сертифікатом (сертифікатами) акцій Товариства, який (які) видається (видаються) не пізніше, ніж через шість місяців після реєстрації випуску акцій. Акції додаткового випуску мають номери від №00000001 до №60000000, випускаються з серією OBD02.

3.6. У власності засновників (дві юридичні особи) знаходиться наступна кількість простих іменних акцій АТ «Оксана Плюс»:

АТ «КІНТО» - 72863,

Народний інвестиційний фонд «КІНТО» - 20000.

3.7. Акціонери Товариства (власники простих іменних акцій) мають право:

брати участь в управлінні справами Товариства в порядку, передбаченому Статутом Товариства;

одержувати частину прибутку (дивіденди) від діяльності Товариства;

одержувати інформацію про діяльність Товариства;

вийти в установленому порядку із Товариства;

переважного забезпечення послугами Товариства;

переважного придбання акцій додаткового випуску на пропорційній основі;

розпоряджатися належними їм акціями за своїм розсудом (продавати, обмінювати, дарувати, передавати у спадщину і т. д.).

3.8. Товариство не випускало привілейованих акцій.

3.9. Підписка на акції проводиться з 9 лютого 1999 року по 11 лютого 1999 року за адресою: 252023, м. Київ, Спортивна пл., 1; тел. 246-72-59.

3.10. Запланований курс - номінальна вартість.

3.11. Відомостями щодо ринкової вартості акцій Товариства на біржах, позабіржових торговельно-інформаційних системах та позабіржовому ринку Товариство не володіє.

3.12. Особи, які бажають придбати акції, укладають з Товариством договір купівлі-продажу акцій, в якому обов'язково передбачається повне найменування (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я, по-батькові (для фізичних осіб), адреса, номери телефонів, факсу та інших засобів зв'язку, кількість акцій, які планується придбати. Особи, які бажають підписатись на акції, вносять на розрахунковий рахунок Товариства (№26005002699001 в АТ «Укрінбанк» м. Києва, МФО 300142) кошти у розмірі не менше 10 відсотків вартості акцій за договором з Товариством. До дня проведення загальних зборів акціонерів за підсумками підписки на акції особи, які підписалися на акції, повинні внести на розрахунковий рахунок не менше 30 відсотків номінальної вартості акцій (з урахуванням попереднього внеску). На підтвердження внеску Товариство видає тимчасове письмове зобов'язання, в якому визначається право акціонера на одержання у власність визначеної кількості акцій, на яку акціонер здійснив підписку. Повна вартість акцій сплачується акціонерами протягом 1 року з моменту державної реєстрації змін до Статуту Товариства, пов'язаних із збільшенням статутного фонду. Після повної сплати вартості акцій тимчасове письмове зобов»язання підлягає обміну на сертифікат (сертифікати) акцій. При несплаті протягом 3 місяців після встановленого строку платежу Товариство має право реалізувати неоплачені акції.

Оплата акцій може також здійснюватись за рахунок внесків, передбачених статтею 13 Закону України «Про господарські товариства».

3.13. Послугами торговця цінними паперами при підписці на акції Товариство не користується.

3.14. Перевищення рівня оголошеної підписки не допускається.

У разі недосягнення оголошеного рівня підписки загальні збори акціонерів затверджують результати підписки.

3.15. Розмір дивідендів визначається загальними зборами акціонерів за підсумками календарного року. Виплата дивідендів проводиться з 01 березня до 31 березня. Дивіденди виплачуються в готівковій формі за адресою: м. Київ, Спортивна площа,1; та (або) безготівковій формі на рахунок акціонера, вказаний в договорі купівлі-продажу акцій.

3.16. Якщо нараховані дивіденди в оголошений термін акціонером не отримані, сума депонується на рахунку Товариства протягом трьох років. В цьому випадку виплата дивідендів здійснюється протягом п'яти банківських днів після подання акціонером письмової заяви на адресу Товариства. Витрати на банківське обслуговування операції утримуються з депонованої суми.

IV. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів.

Вид та категорія цінних паперів, шт.	Номер емісії	Номінальна вартість, грн.	Кількість цінних паперів шт.	Сума емісії, грн.	Свідоцтво про реєстрацію
прості іменні акції	1	0,01	1700000	17000	№562/10/1/98 від 08.07.98 Свідоцтво видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку

Акції попереднього випуску розміщено в повному обсязі.

V Відомості про іменні акції.

5.1. У власності членів Правління немає акцій Товариства.

5.2. Перелік осіб, частки яких у статутному фонді перевищують 5%:

ВАТ «Наталя» - 60,74%;

Інвестиційний фонд «Достаток» - 9,26%;

ТОВ «Генезис» - 7,47%;

Взаємний фонд товариства з обмеженою відповідальністю «Сателіт-3» - 8,88%.

5.3. Ведення реєстру власників акцій Товариства здійснює незалежний реєстратор - товариство з обмеженою відповідальністю «Нотада» (дозвіл №127-р).

VI .Можливі фактори ризику в діловій діяльності емітента:
- зміни законодавства, регулюючого діяльність акціонерних товариств;
- несприятливі зміни податкової політики;
- гіперінфляція.

Інших факторів ризику немає.

Голова Правління АТ «Оксана Плюс» А. В. Федоренко.

Акціонерний комерційний банк «АВТОКРАЗБАНК» повідомляє, що за рішенням ради банку чергові загальні збори акціонерів, про проведення яких сповіщалося в газеті «Голос України» № 2 (2004) від 6 січня 1999 року, переносяться на 15 березня 1999 року.

Збори відбудуться о 16.00 за адресою: м. Кременчук Полтавської обл., вул. Київська, 62 (навчальний корпус ХК «АВТОКРАЗ»).

Початок реєстрації о 15.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління банку про фінансову та господарську діяльність АКБ «АВТОКРАЗБАНК» за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про перевірку фінансової та господарської діяльності АКБ «АВТОКРАЗБАНК».
3. Затвердження розподілу прибутку, одержаного банком у 1998 році.
4. Про наслідки підписки на акції АКБ «АВТОКРАЗБАНК» шостого випуску.
5. Про внесення змін до статуту АКБ «АВТОКРАЗБАНК».
6. Про зміни у складі ради АКБ «АВТОКРАЗБАНК».
7. Про зміни у складі ревізійної комісії АКБ «АВТОКРАЗБАНК».
8. Про черговий випуск акцій АКБ «АВТОКРАЗБАНК».
9. Про приєднання до АКБ «АВТОКРАЗБАНК» банків.
10. Різне.

Для участі у зборах акціонерів необхідно мати:

— документ, що посвідчує особу,

— доручення на право голосувати — для довірених осіб.

Довідки за тел. (05366) 5-34-14.

Правління АКБ «АВТОКРАЗБАНК».

Правління ВАТ «Рівнеліфт»

повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 18 березня 1999 року о 14-й годині за адресою: 266010, м. Рівне, вул. Боярка, 40-А.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік та заходи щодо погашення боргових зобов'язань.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії товариства.
3. Про розподіл чистого прибутку товариства за 1998 рік та нарахування дивідендів на акції, що належать державі.
4. Затвердження незалежного реєстратора.

Реєстрація акціонерів здійснюватиметься 18 березня 1999 року з 9.00 до 13.00 за місцем проведення зборів (3-й поверх) згідно з документами, які посвідчують особу акціонера або його представника.

Телефони для довідок: (03622) 5-50-90, (0362) 22-83-31.

Правління.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым возбудил дело № 6463-9 о банкротстве Крымской прозводственно-коммерческой фирмы «СОЛВЕНТ» Лтд, расположенной по адресу: 333000, г. Симферополь, ул. Гоголя 9, текущий счет 26002301320618 в Крымском региональном отелении Проминвестбанка Украины. Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Відкрите акціонерне товариство «Київцукор П» повідомляє своїх акціонерів, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 18 березня 1999 року об 11 годині за адресою: м. Київ, вул. Старокиївська, 14.

Порядок денний:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік.
3. Затвердження основних напрямів діяльності товариства на 1999 рік.
4. Про виплату дивідендів.
5. Про відчуження майна товариства.
6. Про органи управління товариством.
7. Про внесення змін до статуту товариства.

Реєстрація акціонерів (їх представників) проводитиметься в день зборів з 9-ї години за місцем проведення зборів.

Довідки за телефонами: (044) 274-30-94, 274-12-92.

Правління ВАТ.

Арбітражний суд Луганської області (348028, м. Луганськ, вул. Героїв ВВВ, 3-а) порушив справу № 11/168б про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Фабрики Славія», юридична адреса: 349100, м. Алчевськ Луганської обл., вул. Совєтська, 10. Р/р 26004300068 в АКБ Укрсоцбанк м. Алчевськ, МФО 304052, код ЗКПО 02969082.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються арбітражним судом протягом місяця від дня публікації оголошення.

Правление открытого акционерного общества «Дружковское рудоуправление» сообщает, что 12 марта 1999 года состоится общее собрание акционеров по адресу: Донецкая обл., г. Дружковка, ОАО «Дружковское рудоуправление», актовый зал.

Повестка дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности акционерного общества за 1998 год.
2. Отчет и заключение ревизионной комиссии о финансово-хозяйственной деятельности акционерного общества за 1998 год.
3. Отчет совета акционерного общества за 1998 год.
4. Утверждение баланса, распределения прибыли, срока и порядка выплаты дивидендов за 1998 год.

Утверждение порядка распределения прибыли на 1999 год.

5. Об уменьшении размера уставного фонда акционерного общества.
6. Об изменениях и дополнениях к уставу акционерного общества.
7. Об изменениях к Положению о совете акционерного общества.
8. Разное.

Дополнительно сообщаем следующее:

Уставный фонд уменьшается в связи с аннулированием акций, находящихся на балансе общества в количестве 23441 шт. (8,0%) стоимостью 128925,8 грн.

Уставный фонд составит 1482645,7 грн. разделенный на 269572 простых именных акций. Номинальная стоимость акций составит 5,5 грн. Обмен акций планируется провести с 01.07.1999 г. Срок обмена не ограничивается.

Возражения кредиторов общества в связи с уменьшением уставного фонда принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Начало собрания в 13.00.

Начало регистрации с 12.00.

Телефон для справок 4-20-79.

ВАТ «Куликівська взуттєва фабрика» проводить загальні збори акціонерів 10 березня 1999 р. у приміщенні цеху № 1 за адресою: смт Куликів, вул. Шевченка, 58, Жовківський район Львівської області.

Порядок денний:

1. Затвердження звіту про господарсько-фінансову діяльність за звітний період.
2. Звіт ревізійної комісії за звітний період.
3. Довибори правління.
4. Довибори ревізійної комісії.
5. Різне.

Початок зборів о 9.00.

Реєстрація з 8.00 до 8.45.

Правление ОАО «Токмакский элеватор» сообщает о проведении годового общего собрания акционеров ОАО «Токмакский элеватор», которое состоится 15 марта 1999 года.

Повестка дня:

1. Отчет о финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Токмакский элеватор» за 1998 год.
2. Утверждение годового баланса за 1998 год.
3. Отчет ревизионной комиссии ОАО «Токмакский элеватор».
4. Утверждение порядка распределения прибыли или погашения убытков.

Начало собрания: 15 марта 1999 года в 13.00.

Начало регистрации акционеров: 15 марта 1999 года с 11.00.

Место проведения собрания:

Запорожская область, г. Токмак, ул. Щавы, 42. Контактный телефон: 2-24-79.

У номер

✔ Луцьк

У лісах не бракує лише браконьєрів

Під час рейдової перевірки працівники Звірівського мисливського господарства лісогосподарського об'єднання «Волиньліс» затримали кілька чоловіків, озброєних рушницями. При перевірці документів один з них спробував утекти. Коли працівник мисливського господарства наблизився до нього, то браконьєр вистрелив. Його одразу обеззброїли. А на возі браконьєрів було виявлено застрелену козулю. За даним фактом порушено кримінальну справу.

✔ Чернігів

Світ староукраїнського буття

Незабаром Олексій Потапенко (на знімку) — відомий на Придесенні художник — святкуватиме своє 60-ліття. З цієї нагоди в обласній бібліотеці відбулася виставка майстра. Особливістю його полотен є заглиблення у світ староукраїнського буття. Потапенко зображає не події чи героїв минувшини (як то нині модно), а смакує подробиці, з яких складалося життя й духовна самобутність наших предків. Ідучи цим нелегким шляхом, Потапенко зумів поєднати народне мистецтво й набутки світової класики, національне й загальнолюдське.

✔ Дніпропетровськ

На допомогу школі йдуть міліціонери

Підрозділ шкільної міліції створюють у Жовтневому районі Дніпропетровська. Добирають молодих, але вже досвідчених старших лейтенантів і майорів, що працюватимуть у середніх школах дільнично-педагогічними інспекторами. Серед обов'язків — правова пропаганда і профілактична робота з учнями та окремими підлітками, котрі схильні до правопорушень. У полі зору інспекторів будуть і неблагополучні сім'ї, охорона правопорядку та запобігання злочинності серед школярів у позаурочний час. Усе це задумано і здійснюється як експеримент, який, на думку голови райвиконкому Сергія Бичкова, неодмінно виправдає себе і здобуде визнання.

✔ Суми

І нині збирається разом «Собор»

Сьогодні мистецький центр «Собор» — Сумське обласне громадське об'єднання — святкує першу річницю з дня заснування. Численні гості зберуться у філармонії, бо сам «Собор» призначений для зустрічей зовсім не велелюдних. Одначе протягом минулого року через це маленьке затишне приміщення пройшли сотні, а то й тисячі людей. Тут відбулося 15 художніх виставок, десятки концертів і літературних вечорів, а видавництво (воно теж називається «Собор») випустило чимало книжок місцевих авторів. В планах об'єднання на поточний рік — регулярні «літературні середи» та «музичні суботи». Графік виставок теж розписано на весь рік. «Собор» вийшов на міжнародний рівень і має угоди про співпрацю з подібними мистецькими центрами в Огайо (США), Австралії й Словаччині. Новий рік почався для «Собору» щасливо — тут вийшла вже друга книжка Ярослава Кравченка, юного автора з Ромен. Книгу видано за підтримки міністра у справах сім'ї та молоді Валентини Довженко.

✔ Фотофакт

Зоологічний клуб «Неон» сімнадцятий рік працює у Бердянську. Діти й дорослі з цікавістю знайомляться тут із живими експонатами — мешканцями акваріумів, басейнів, тераріумів, зоовітрин.

Фото Бориса ДВОРНОГО (ДІНАУ).

З пожежею на «ти»

Постаті

Видобувши кілька тисячоліть тому вогонь, наші пращури разом з добром отримали й зло. Пожежі. Скільки існуватиме полум'я, стільки існуватиме й професія пожежника. Який з пожежею на «ти».

Один такий — Василь Івченко. Закінчивши 1959 року середню школу, він вступив до Львівського пожежно-технічного училища. До речі, саме завдяки Василю Артемовичу його рідне село Карапиші Миронівського району Київської області зажило слави села пожежників. Адже слідом за Івченком у пожежно-технічному училищі навчалося понад 50 його односельців.

Та училище — лише перша ланка в ланцюжку освіти. Факультет інженерів пожежної безпеки Московської вищої школи МВС СРСР він закінчив ще 1968-го. Проте на досягнутому Василь Артемович зупинитися не став. Поява нових полімерних та інших матеріалів, що використовуються у промисловості і які у випадку пожежі значно ускладнюють роботу вогнеборців, змушувала його самотужки вдосконалювати свої знання.

Після закінчення пожежно-технічного училища у 1962 році за розподілом він потрапив служити до промислового регіону України — Донеччини. З 1967 року працюючи у відділі державного пожежного нагляду, а з 1978-го протягом двадцяти років очолюючи його, Василь Івченко здійснював контроль за найбільшими в області новобудовами, серед яких — Вуглегірська та Курахівська ДРЕС, стан «3600» Маріупольського металургійного комбінату, трубозварювальний цех Харцизького трубного заводу.

Спілкуючися з будівельниками, проектантами, фахівцями з різних міністерств, він дивував своєю обізнаністю, прекрасною пам'яттю, знанням нормативних актів, діловитістю, енергією та людяністю. До всіх, без винятку, підлеглих полковник Івченко був незмінно вимогливий та суворий, проте ставився з повагою. Ці якості виявилися до речі у 1986-му... У складі співробітників органів внутрішніх справ Донецької області В. Івченко був відряджений до Києва, де протягом трьох місяців очолював обласну пожежну охорону.

І хоча наприкінці минулого року Василь Артемович пішов у відставку, жити без роботи не може. Отож працює нині в Українській пожежно-страховій компанії.

Панове офіцери, ким ви вчора були?

Військо

Освічений, дисциплінований, сміливий, звиклий до труднощів, чоловік шукає її — надійну, цікаву, грошовиту, перспективну... Він — учорашній офіцер. Вона — його нова робота. Для сотень звільнених у запас військовослужбовців дорога до неї пролягла через ярмарок вакансій, проведений нещодавно у Донецьку.

Організаторами заходу стали Національний координаційний центр з реалізації «Комплексної державної програми соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку», та Донецький регіональний центр працевлаштування офіцерів, звільнених у запас, за підтримки програми TACIS. За словами голови НКЦ Олександра Шикалова, за два роки перенавчання на організованих центром курсах пройшли або проходять 8000 офіцерів та членів їх сімей, у тому числі 2600 — заочно. Лише за останній рік у рамках програми нову роботу отримали три тисячі людей у погонах. Центри з працевлаштування створено у 12 регіонах України.

Ярмарок у Донецьку зібрав близько 50 роботодавців і понад 600 колишніх військовослужбовців. Наміри пошукати серед них нових співробітників виявили АТ «Донецькмеблі», «Укртелеком», Горлівський хімічний завод, Дзержинський приладобудівний завод, Донецьке трамвайно-тролейбусне управління, будівельні, страхові та інші фірми Донецької й Луганської областей. У цілому на ярмарку заявили 150 вакансій.

Позбутися певних прогалин дають змогу спеціально організовані для вчорашніх офіцерів курси основ бізнесу і комп'ютерної грамотності. Регіональні центри готові допомогти консультаціями всім, хто бажає відкрити нову справу. Є цікаві проекти використання майна та будівель колишніх військових містечок у мирних цілях. Попри все, на думку полковника запасу Олександра Солдатова з Алчевська, до глибинки практичні результати роботи ще не дійшли: лише в названому місті шукають роботу близько тисячі офіцерів запасу.

Найважче, за твердженням фахівців, працевлаштуватися полковникам і генералам. Комерційні структури, як правило, волюють мати справу з людьми до 35-ти, та й претензії військових у солідному віці досить високі. Є ще одна категорія колишніх офіцерів, відповідальність за яких центри з працевлаштування намагаються не брати, — це звільненні з армії за негідні вчинки особи.

Судячи з досвіду, найуспішніше військовослужбовці «адаптуються» в малому бізнесі чи фермерстві. Тобто найбільш динамічному секторі економіки. Я поцікавилась в одного з таких адаптованих, директора приватної фірми, чи погодився б він зараз повернутися до армії, і у відповідь почула категоричне: «Нізащо!»

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Готові працювати та оборонятися

Патріотичне виховання

Добровільне товариство сприяння армії, авіації та флоту у середнього та старшого покоління асоціюється з добровільно-примусовими внесками та складанням нормативів ГПО (готовий до праці та оборони). Від них іноді залежав розмір премій на роботі. Проте до великої кількості всіляких гуртків, що давали саме практичну підготовку, молодь ішла добровільно. Адже саме в ДТСААФ свою професію отримало чимало радіомеханіків, тренерів-собакознавців, водіїв.

Та й тепер Товариство Сприяння Обороні України (саме воно з 1991 року є правонаступником ДТСААФ) готує фахівців з різних спеціальностей. Тут, принаймні, працюють платні курси з 42 професій. За словами голови Центрального Комітету ТСОУ Володимира Дончака, саме завдяки їм організація заробляє гроші на життя. Адже 27 промислових підприємств та ремонтно-будівельних організацій, які належать ТСОУ, великих прибутків не приносять. Тож левова частка зароблених торік 60,5 млн. гривень — внесок курсантів. Проте, якщо врахувати, що до складу товариства входять 500 спортивно-технічних клубів, 147 шкіл, 519 районних та міських організацій, в яких працюють близько 14 тисяч осіб, то це гроші невеликі.

Отже, чистий прибуток становив лише 6 мільйонів, котрі були використані на проведення районних та міських змагань з 21 виду спорту та часткову оплату поїздок наших спортсменів на міжнародні змагання. Приміром, торік тсоувці змогли взяти участь в 14-ти чемпіонатах світу, 8-ми кубках світу, 12-ти чемпіонатах Європи. З цих змагань в Україну привезли 30 золотих медалей, 24 — срібних і 30 — бронзових.

Та, окрім підтримки спортсменів, не забувають тут і про своє головне завдання — підготовку призовників до служби в армії. 147 автомобільних, технічних та об'єднано-технічних шкіл мають у своєму розпорядженні 1300 оснащених кабінетів та лабораторій, 4000 одиниць автотехніки. Отримані у товаристві права категорій В, С або професія кранівника чи моториста знадобиться не лише в армії.

Богдан ДОВНИЧ.

Гроші не відмиєш, якщо воду перекриєш

Право

Нещодавно в Міністерстві юстиції України відбулася своєрідна презентація проекту закону «Про протидію легалізації грошей та майна, отриманих злочинним шляхом». Цю акцію було організовано спільними зусиллями вітчизняного Мін'юсту, посольства США в Україні та Департаментом фінансів США. Мета написання цього законопроекту — офіційна, на правовому рівні боротьба з тіньовою економікою, корупцією. Розробники передбачають структуру нагляду за обігом грошей в Україні. Аж до відміни таємниці вкладів у банківській системі. Напевно, такий захід — крайність, що суперечить правам людини. Проте бажання вивести на світло з тіні 60% усієї грошової маси таке велике, що для досягнення цієї мети законотворці ладні на все.

Чесно кажучи, у нашому контексті «великих людей і великих грошей» такий безкомпромісний законопроект здається утопією. Наскільки ймовірно отримати «добро» парламенту, щоб перетворити проект на правову зброю боротьби з тіньовими прибутками?

Ольга ВІТЕР.

А може, не «реструктуризація»?

За листом читача

Є такий чорний анекдот. Після операції санітар везе на каталці хворого. «А може, в палату?» — запитує той несміливо. «Сказав лікар у морг — значить, у морг!» — стоїть на своєму санітар. Така ситуація — майже точна копія того, що останніми роками відбувається у шахтарських селищах у межах міста Красний Луч. А саме: ініціативна група намагається відстояти шахту «Яновська» № 3, яка потрапила у перелік тих, що закриваються.

Кому тільки не писали листи мешканці навколишніх шахтарських селищ! Залишилось хіба що турецькому султану. Адже, зібравши понад 800 підписів, надсилали письмові звернення Президентові України та Прем'єр-міністру, міністрам вугільної промисловості та інформації. До Генеральної прокуратури і в редакції газет. І за кожним листом не тільки біль та прохання зупинити згубний процес закриття шахти, а й конкретні та арґументовані докази, м'яко кажучи, поспішності такого рішення. Ці докази навів у листі до редакції «ГУ» і ветеран праці колишній вибійник Микола Вихтинський.

Одна з наймолодших у Донбасі, шахта «Яновська» № 3 має багатющі запаси палива — понад 50 мільйонів тонн вугілля. Гірничо-геологічні умови не викликають нарікань. Навпаки: вертикальна глибина шахти (лише 220 метрів) дає підстави вважати її наймілкішою в регіоні. Сім робочих пластів із стійкою покрівлею та відсутність газу роблять виробництво абсолютно безпечним. «Можна вогнище у виробках розпалювати!» —емоційно прокоментував уже під час зустрічі один із ветеранів підземного виробництва.

Одне слово, лист покликав у дорогу. І знаєте, що найперше впало в очі ще на під'їзді до населеного пункту з великим щитом у центрі «Красний Луч — місто шахтарів»? Люди похилого віку, немов мурахи, тягнуть із навколишніх лісопосадок дрова. А хто молодший, ті самі гірники, після зміни несуть додому вугілля у сумках. У клубі шахти, де того дня мешканці селища зібралися на черговий схід, холодно, хоч собак ганяй.

Нагадаю: все це відбувається майже у самому центрі так званої «кочегарки», де нестача вугілля може здатися неймовірним явищем. Однак, попри те, що чотири місцеві шахти ще працюють, пенсіонери-шахтарі й досі не отримали побутове паливо за 1994—1995 роки. Не вистачає вугілля? Але ж водночас тут з такою легкістю напризволяще кидають мільйони тонн антрациту на глибині всього двісті метрів, тобто на відстані простягнутої руки, бо паливо у Донбасі сьогодні здебільшого піднімають з кілометрової глибини. Хіба не парадокс?

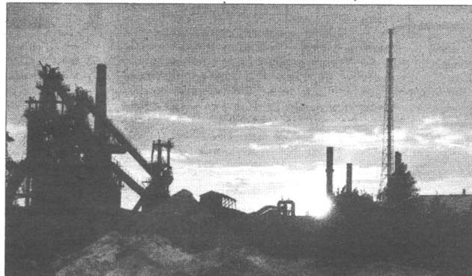
Такої самої думки дотримується ініціативна група ветеранів праці на чолі з колишнім бригадиром вибійників Миколою Тараненком. Ними зібрано чимало переконливих доказів безпідставності рішення про закриття шахти: вугільне підприємство цілком працездатне і може відпрацьовувати кілька вугільних пластів. Тим більше, що практично готові до роботи лави, вентиляція, водовідлив та інші відповідні служби. Є й кому працювати, адже після закриття шахти працевлаштовані аж ніяк не всі гірники.

Погодьтеся, можна тільки подивуватися з такої ситуації. Люди не вимагають від держави якихось пільг і не просять подачки. Вони всього-на-всього намагаються відстояти своє право на працю, щоб мати можливість трудитись і заробляти, а не «стархувати» у держави пенсії, регреси та вугілля, щоб не замерзнути у холодній хаті посеред вугільного Донбасу.

Та досі усні й письмові звернення в усі можливі інстанції не знаходять там відгуку і бажання розібратися в далеко не однозначній ситуації. Мовляв, є рішення Мінвуглепрому від 17 липня 1997 року про закриття шахти як безперспективної. Тому ветерани вимагають провести об'єктивне розслідування обставин, що привели до такого рішення. Для цього, на їхню думку, треба створити авторитетну комісію з працівників Мінвуглепрому та холдингу «Донбасантрацит» і нарешті розставити все на свої місця. І всіх...

Комісії, чесно кажучи, буде над чим попрацювати. Адже у шахтарських селищах, де побував, не вдалося зустріти жодного з колишніх гірників шахти чи членів їхніх сімей, кого питали б про згоду на закриття підприємства. Так, збори проводили, але мешканців навколишніх селищ просто поставили перед фактом. А ще, як водиться, пообіцяли золоті гори. Замість них у сотні сімей прийшло горе...

Найчастіше тепер тут згадують колишнього директора шахти «Міусинська» Валерія Савенкова, який, на думку ветеранів праці, був ініціатором поспішного закриття «Яновської». Спершу директор самостійну шахту своїм наказом перетворив на дільницю «Міусинської». Потім під його керівництвом тут чомусь різко впав вуглевидобуток: із 53 тисяч тонн у 1994 році до 12 тисяч уже в наступному. З шахти почали активно вивозити матеріали та обладнання. Куди? Сліди комплексів — і тих, що були в роботі, і зовсім нових — поки що відшукати не вдалося. Як і підстанцій, кабельного господарства та іншого обладнання.

Паливо у Донбасі сьогодні здебільшого піднімають з кілометрової глибини

Зате знайшлися очевидці того, як Валерій Іванович організовував збирання підписів про «згоду» на закриття шахти.

— Ти вже розписалася? — питає після зборів бабусю її однолітка. — А за що?

— Та хтозна. Сказали розпишися, то й розписалася...

Утім, справа, звісно, не в безграмотних бабусях, бо не на них орієнтувався Мінвуглепром, коли приймав рішення. Валерій Савенков, виступаючи у місцевій пресі, не приховує, що саме він довів у Кабміні та Мінвуглепромі необхідність закриття шахти. І що? Де тепер автор «реструктуризації на розумній основі»? Мало хто знає. Та те, що він нині не керує «Міусинською», — факт.

Уже навіть не дивує мешканців шахтарських селищ, а обурює і позиція місцевої влади. Такий приклад. Колективний лист (понад 800 підписів) надсилали Президентові України і передали міському голові Красного Луча Віктору Шкуту. Відповідь із адміністрації глави держави на забарилася (лист для розгляду передали в Мінвуглепром), а от на відповідь з міськради вже й не чекають. Зате продовжують чекати більш виваженого підходу до розв'язання проблеми, щоб переглянути рішення Мінвуглепрому про закриття шахти через «економічну недоцільність її подальшої роботи». Якщо головний «реструктуризатор» В. Савенков уже не займає керівне крісло, чому б не переглянути окремі його рішення? Адже від закриття «Яновської» потерпіло кількасот шахтарських сімей. Варто звернути увагу і на суто економічний бік справи. Хіба додає авторитету керівникам Мінвуглепрому те, що свого часу дали себе умовити, ніби 50 мільйонів тонн вугілля на малій глибині не варті уваги? Сумніваюсь. І рано чи пізно до запасів палива доведеться повернутися. То чи є резон демонтувати обладнання і, тим більше, топити працездатну шахту? Навряд.

Павло КУЩ.

Луганська область.

Рейнджери не здаються

Не розумію наших правителів, що урівняли в пільгах нас, фронтовиків, із тими, хто не чув пострілів і не нюхав пороху

Повертаючись до надрукованого

Здавалося, тема участі громадян колишнього СРСР у воєнних конфліктах і війнах у зарубіжних країнах прилася і мало кого цікавить. Уже всім відомо, що означало «виконання інтернаціонального обов'язку» на Кубі, в Афганістані і Чехословаччині, «надання військової допомоги» Алжиру, Ефіопії, Сирії тощо. Не секрет і те, що з 74 років свого існування Радянський Союз воював за межами своїх кордонів 53 роки.

Отже, з державою зрозуміло. Відкритим залишається питання про участь громадян у тих війнах. Воювали вони чи були присутні в районах бойових дій? Ризикували своїм здоров'ям і життям чи здійснювали приємну подорож в сонячні країни в нашпигованих боєприпасами танках та броньованих машинах?

Якщо воювали і ризикували, то треба, згідно з законами, визнавати воїнів-інтернаціоналістів учасниками бойових дій. Треба, та не дуже хочеться. Вибірково (тому дамо статус учасника, а тому — не дамо) ще можна.

Але щоб усім поспіль...

Врешті, про тих, хто виконував свій солдатський обов'язок з автоматом у руках, а сьогодні оббиває пороги чиновницьких кабінетів, доводячи свою правоту, ми не раз писали.

А ось про тих, хто залишався вірним клятві Гіппократа, із скальпелем у руках виконував професійний обов'язок під кулями, згадували рідко.

«Мати чи не мати статус учасника бойових дій, вирішує комісія при Міністерстві охорони здоров'я, — пише Олександр Головченко з Одеси. — З ним я листуюся вже чотири роки. І безрезультатно».

Олександр Микитович стверджує, що в 1967 році півтора місяця працював у військовому госпіталі, надаючи допомогу солдатам єменської армії.

Про це він з 1994 року повідомляє МОЗ України, надсилаючи туди копії наказів про відрядження його в Єменську Арабську Республіку.

«Комусь у Києві треба фальсифікувати справу, — пише Головченко. — Так, у відповідях з міністерства вказується, що бойові дії в ЄАР почалися в листопаді 1967-го, хоча всім відомо, що в жовтні».

Повідомив автор і про таку «дрібничку». Він надіслав у МОЗ України посвідчення, видане йому урядом ЄАР, де зазначається його посада, лікувальний заклад тощо.

«Копією вашого посвідчення, яке заповнене арабською мовою, ми не змогли скористатися», — читаємо у відповіді з міністерства.

Отже, доводьте тепер, пане Головченку, свою причетність до лікування поранених в єменському госпіталі як хочете — арабської мови в Києві ніхто не знає.

Товариство Червоного Хреста Росії участь у бойових діях не підтверджує. Наказ МОЗ колишнього Союзу про відрядження? Ну, відряджав вас заступник міністра до ЄАР, то й що? Доведіть, що працювали в госпіталі, а не подорожували.

... Кожна газетна публікація про українських рейнджерів провокує їх на дії. Вони знову й знову штурмують військкомати з вимогою визнати їх учасниками бойових дій в тій чи іншій країні. Та часто не знаходять розуміння і співчуття не тільки в офіцерів комісаріатів.

Про що йдеться? Зрозумієте, читачу, прочитавши листа з Івано-Франківська.

«Я, Жихарєв Микола Васильович, полковник у відставці, учасник бойових дій у Великій Вітчизняній війні, виконував інтернаціональний обов'язок в Угорщині та Чехословаччині. Не розумію наших правителів, що урівняли в пільгах нас, фронтовиків, із тими, хто не чув пострілів і не нюхав пороху. Хто був ситий, одягнений, спав спокійно і при цьому отримував зарплату в карбованцях і в валюті. Скажімо, в Угорщині від рук контрреволюціонерів не постраждав жоден військовослужбовець нашої мотострілецької дивізії. Щоправда, загинув молодий лейтенант, що бавився, наче дитина, з гранатою, яка під ним і вибухнула... Хотів би, щоб мені хтось довів протилежне...»

Іван ІЛЛЯШ.

«Тьотю, купіть мені татка...»

Укотре горілка принесла біду, якій не зарадити ні грішми, ні співчуттям

Коли їхала у відрядження до Володимирця, від пасажирів рейсового автобуса почула їхню оцінку дорожньо-транспортної події, про яку жителі села Красносілля писали в листі до редакції. Що ж сталося на дорозі Володимирець—Красносілля у лютому 1998 року?

Майже два десятиліття Василь Федоров добирався цією дорогою до Красносілля з райцентру, де працював. І треба такому трапитися, щоб 17 лютого пройшов цим маршрутом востаннє...

Близько 17-ї години житель Володимирця нетверезий Валерій Мельничук, керуючи за дорученням автомобілем ВАЗ-2109, наїхав на пішохода Федорова, який вів велосипед по краю проїжджої частини дороги.

Василь Володимирович одержав тілесні ушкодження, від яких помер. Водій з місця ДТП зник. Та його знайшли і притягли до відповідальності.

... Засідання суду відкладалося з поважних причин чотири рази, отже, про зволікання з процесом суддею Людмилою Котик годі й говорити.

Старший помічник прокурора Володимирецького району Максим Журавський, який підтримував державне обвинувачення, просив суд позбавити Мельничука волі строком на шість років з відбуттям покарання у колонії-поселенні для осіб, які скоїли злочин з необачливості. Суд своїм вироком позбавив його волі на 5 років і на такий же строк — права керувати транспортними засобами. Задоволено й цивільний позов Федорової: з Мельничука стягнено 7 тисяч гривень моральних збитків.

Та відбувати строк винуватцю трагедії не довелося. На підставі Закону України «Про амністію» суд від відбуття основного покарання його звільнив.

Земляків загиблого В. Федорова обурює, що винний у скоєнні смертельної аварії залишився на волі. Вони обурені, що, застосовуючи амністію до В. Мельничука, крім обтяжливої обставини (злочин скоєно у стані алкогольного сп'яніння), враховували і низку пом'якшувальних.

Те, що довелося пережити сім'ї загиблого Федорова, не переказати. Вдові в селі буде важко без господаря, доведеться самотужки виводити в люди трьох дітей, найменший з яких — п'ятирічний Дмитрик, довірливо дивлячись в очі, попросив:

— Тьотю, купіть мені татка...

У цьому конкретному випадку, якщо розглядати його в моральному аспекті, потерпілих значно більше. Згадаймо хоча б про дружину В. Мельничука, якій із спільного сімейного бюджету доведеться відшкодовувати вдові моральні збитки.

І держава в накладі, бо із втратою годувальника В. Федорова виплачуватиме пенсію трьом його неповнолітнім дітям.

Одне слово, вкотре горілка принесла біду, якій не зарадити ні грішми, ні співчуттям. Адже немає нічого дорожчого за життя людини.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Затопивши шахту, кінці у воді не сховаєш

У номер

✔ Полтава

Чекає на «Славутич» нива

Цього літа на лани Полтавщини має вийти майже 40 вітчизняних зернозбиральних комбайнів «Славутич». Щоб прискорити серійний випуск машин, полтавська фірма «Полтвіль» узяла на себе комплектацію 50 машин першої серії електронними приладами, датчиками, а також виступила ініціатором створення в області сервісного центру для «Славутичів». До речі, фірма «Полтвіль» досить авторитетна у своїй галузі, зокрема високою ефективністю відрізняються її установки системи контролю для зернобобових сівалок.

✔ Черкаси

Подружимо знову з ярославцями

Робоча група з Черкащини на чолі з головою обдради Володимиром Лук'янцем повернулася з Ярославля (Російська Федерація), де підписала документи про відновлення традиційних економічних зв'язків.

Невдовзі делегація з Ярославля прибуде до Черкас, щоб укласти взаємовигідну угоду на поставку до Росії сільськогосподарської продукції, а звідти в Україну — пально-мастильних матеріалів.

✔ Херсон

Елеватор — на Захід фарватер

Херсонський портовий елеватор до кінця року планує завершити реконструкцію і відновити проектну потужність — 500 тонн на годину — з переробки і перевалювання зерна, повідомив голова правління ВАТ «Херсонський комбінат хлібопродуктів» Олександр Наконечний. Збудоване ще 1932 року підприємство стало потужним перевальним пунктом для експорту зернових. У колишньому Союзі лише Талліннський елеватор, запевнив Олександр Наконечний, був спроможний перебробляти більше — 620 тонн зерна на годину. Однак останні 10 років експортна діяльність через портові елеватори практично не здійснювалася, і досі виробничі потужності використовуються не цілком.

Нині елеватор забезпечує на добу приймання до 2 тис. тонн зерна з автомобільного транспорту, стільки ж — з річкових суден, більш як 3 тис. тонн (60 вагонів) — із залізничного транспорту.

✔ Вінниця

Свій мед — у свої вулики

Вінничанин Микола Гунько перший у нашій державі удостоєний «солодкого» звання почесного пасічника, встановленого українським НДІ бджільництва. Декілька років тому Микола Митрофанович створив у вінницькій загальноосвітній школі № 3, де працює директором, клас з вивчення бджолярської справи. Він також розробив відповідну навчальну програму. Деякі випускники під час співбесіди в аграрних технікумах виявили такі глибокі знання, що їх, як виняток, приймали на відділення бджільництва без вступних іспитів.

Нині М. Гунько закінчив роботу над виготовленням багатокорпусного вулика власної конструкції. Новинка, на думку спеціалістів, має багато переваг над «будиночками» для бджіл, більшість з яких, до речі, американської конструкції.

✔ Фотофакт

Сьогодні минає 160 років з дня народження автора гімну «Ще не вмерла Україна», українського поета, історика, етнографа та фольклориста Павла Чубинського.

Гіркий цукор із власного городу

Але і його на Гнидавському цукрозаводі люди не можуть отримати

 Проблема

— Приїдьте і подивіться, що робиться на Гнидавському цукрозаводі, де люди днюють і ночують, щоб одержати свій цукор, — надривався в телефонній слухавці жіночий голос. — Нас зневажають і принижують... Коли вже в цій нещасній Україні наведе хтось порядок!

Я тут же одразу виїхав на Гнидавський цукрозавод, розташований на околиці Луцька. В тісненькому коридорі одного з виробничих приміщень — довжелезна черга. Обличчя всіх звернуті до дверей кабінету, за якими видають документи на цукор. Протискаюся ближче.

— А ти куди без черги? — хтось ловить мене за комір. — Запишися, ми тут по дві доби стовбичимо... Який розумний знайшовся!

У руках однієї жінки — довжелезний список тих, хто приїхав на завод по цукор.

— Я добралася о третій годині ночі. За списком — шістдесята, — розповіла мені Людмила Решетар. — Живу в селі Суськ Ківерцівського району. Здала на завод чотири тонни буряків. Скільки одержу цукру? Не знаю, мені ніхто про це не каже. З керівництва заводу з нами ніхто не хоче говорити...

— А я в цьому вузенькому коридорчику дві ночі провів, — хриплим голосом мовив чоловік, який тримав у руці кусень хліба. — З Рівненської області приїхав, машину найняв, щоб цукор привезти...

— І я теж — з Рівненської області, — розповідала Галина Томашевська. — Вже другу добу тут стовбичу. За що така кара? Я здала на завод 12 тонн буряків, у мене є договір. І от не можу нічого добитися. Чого це видають тільки 80 відсотків цукру? Решту, кажуть, пізніше. Коли? Знову стояти в черзі дві доби?

Шум, крик, гамір, прокльони... За двадцять, сорок, шістдесят кілометрів люди приїхали на цукрозавод, щоб за здану сировину одержати належний їм цукор. До складу, де його видають, під'їхати не можна. А це — кілька сотень метрів. І люди мішки носять на плечах...

Хотів з'ясувати, хто до такого додумався, але... Директора заводу на підприємстві не було. Коли з'явиться? Ніхто не знає. Головного бухгалтера немає, головний агроном — у відпустці. Нарешті вдалося зустрітися з головним інженером заводу Анатолієм Шингуром. І від нього я почув:

— Справді, у нас не все гаразд з організацією оформлення і відпускання цукру. Але я за це не відповідаю, сировинним відділом відає головний агроном підприємства. Не можу вам точно сказати, чому людям видають тільки 80 відсотків цукру. Коли віддадуть 20 відсотків? Не знаю. Думаю, що найближчим часом ми відрегулюємо це питання. А що люди ночують у коридорі... То хіба ми можемо їм заборонити?

Схоже, ситуація з відпусканням цукру на Гнидавському заводі вийшла з-під контролю його керівників. Більш як 9 тисяч одноосібників-селян здали сюди вирощене. Їм повинні б подякувати за це, заохотити до подальшої праці. Бо підприємство і так ледь животіє. Завод за сезон виробив трошки більш як 25 тисяч тонн цукру, а раніше давав по 50—60 тисяч тонн. А що буде, коли всі оці люди, що нині вистоюють у чергах, не повезуть вирощені ними цукрові

буряки на Гнидавський завод? Невже ні в кого про це голова не болить?

...Можливо, коли б кожні дві години разом із здавачами буряків відмічалися директор Гнидавського цукрозаводу Василь Шепітько, генеральний директор асоціації «Волиньцукор» Петро Борисюк і начальник управління сільського господарства та продовольства Вадим Науменко, то жодних черг не було б?

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Хіба ревуть воли...

 Тваринництво

Від негараздів життя нарівні з селянами цієї зими потерпає й худоба. За даними Донецького обласного управління статистики, із необхідної для зимівлі кількості кормів заготовлено лише 41 відсоток. Це один із найнижчих показників за останні п'ятнадцять років. І хоча для компенсації дефіциту за межами області придбано понад 70 тисяч тонн кормових, запаси на кожну голову великої рогатої худоби ледь не вдвічі менші, ніж торік. Дещо більша забезпеченість грубими кормами, натомість сочних і концентрованих кормів катастрофічно не вистачає.

Господарства, яким вдалося уникнути цих проблем, можна перерахувати по пальцях. Наприклад, у КСП «Росія» Волноваського району, незважаючи на посушливе літо, запаси кормів в 1,6 разу перевищують середньообласні показники.

Тільки за перші два місяці зимівлі кількість великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах області зменшилася на 4 відсотки, у тому числі корів — на 3 відсотки. І хоча цифри дещо менші, ніж торік, фахівці передрікають значне скорочення поголів'я наприкінці виснажливої зими.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

У «Росії» свято — лупляться курчата

 Птахівництво

32 тисячі добових курчат батьківського стада з американського штату Айова і 72 тисячі гібридних з Польщі прижилися на птахофабриці «Росія» в селі Потоки Кременчуцького району. Ще до нового року на інкубацію було закладено 1370 яєць пробної партії. Завдяки електронній квочці, вивід виявився напрочуд дружним — переважна більшість курчат нової у вітчизняному птахівництві породи Хай-Лайн «Біла-77» вилупилася практично одночасно.

До речі, електронну квочку, сконструйовану й виготовлену в одному з науково-дослідних інститутів у Тулі на спеціальне замовлення кременчуцьких птахівників, успішно застосовують тут уже третій рік. Це — електронний пристрій, який через тактовий генератор та динаміки у вивідній шафі інкубатора з інтервалом в одну секунду імітує звуки живої квочки, тобто звичне для курчат материнське квоктання. У результаті всі вони дружно пробиваються через шкаралупу яєць у самостійне життя.

Слідом за пробною з інкубатора вийшла наступна партія курчат, яка й започаткувала нове промислове стадо птахофабрики. Нинішнього року «Росія» з породи курей-несучок «Білорус-9» перейде на розведення значно продуктивнішої та витривалішої породи Хай-Лайн «Біла-77». Щомісячний вивід становитиме 200 тисяч добових курчат, що дасть змогу постійно оновляти власне промислове стадо і водночас продавати молодняк іншим птахофабрикам, сільгосппідприємствам та населенню.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

«Золота» лижня Штрбського-Плеса

Приємний вітерець повідомлень приніс в Україну радісну звістку: у словацьких Татрах, де триває Всесвітня зимова Універсіада, наші посланці не пасуть задніх, а вже значаться серед героїв змагань.

Особливо порадувала 23-річна броварчанка Валентина Шевченко. Ця мініатюрна дівчина (зріст 162 см, вага 52 кг) виборола дві золоті медалі в лижних перегонах на 5 км (класичний стиль) і на 10 км (вільний стиль), змагаючись у містечку Штрбське-Плесо. Такому дзвінкому успіху Валентини, звісно, радіють її родичі, друзі, вболівальники і тренери — Валерій та Олена Лєснікови.

Не залишилися без медалі в ці дні і наші біатлоністки. Бронзову нагороду в індивідуальних перегонах на 15 км завоювала Оксана Хвостенко. А слідом за нею фінішувала наша Тетяна Рудь.

***

Добре грають українські хокеїсти. У черговому матчі вони розгромили збірну Кореї — 14:0. Цього самого дня розійшлися з миром Канада та Фінляндія — 2:2 (це також наша підгрупа).

***

Гандбол. Жінки. Відбірковий турнір чемпіонату світу. Туреччина — Україна — 26:27. Нагадаємо, що і перший поєдинок (відбувся в Києві) підопічні Леоніда Євтушенка виграли — 38:28. Тепер у березні вони проведуть дві зустрічі зі збірною Франції.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 204926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311236.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України